ऽपादि देशय धर्म्मं प्रजानां ॥ तद्धर्म्मदेशनां श्रुत्वा सा वेश्या प्रमोदिता । शास्तारं तं समाराध्य प्रार्थ्य एवं समब्रवीत् ॥ भगवन् बालभावाद्यद्यपि हितोऽस्मि पापकारिणी
बहुदोषयुक्ता ॥ अपात्रता स्वर्ग्गगतिसुपुण्यानि निष्फलानि मार्गश्च समयोपलब्धुं ॥ अद्य त्वं भगवन्नित्यं त्रिरत्नशरणं व्रजे ॥ जन्मान्तरे सदा शास्तुर्म
द्रियां हस्तपाशिका ॥ इति सा गणिका प्रोक्ता श्रुत्वा सद्धर्म्मदेशनां ॥ स्रोतआपत्तिफलं प्राप्य दृष्टसत्या भवत्तदा ॥ दृष्ट्वा तदुपगुप्तोऽपि तस्या देहविका
सितां ॥ कामधातुविरक्तोऽसौ स्वर्गगामिफलं ययौ ॥ ततः स उपगुप्तस्तामेव त्रिशरणं गतां ॥ धर्म्मप्रणिधिं कृत्वा स्वगृहं समुपाचरेत् ॥ तदा सा गणिका
कालेन त्रिरत्नशरणावर्जिता ॥ परित्यक्ता कामशास्त्रलौकिकसमयस्थिता ॥ तस्या देवानिकाये वसन्नभूता या प्रभासये ॥ देवताश्च तास्तस्याः प्रष्ट
नीं तत्कुले तथा ॥ उपगुप्तकथावाच्यं श्रोतव्या विप्रफलाप्युत्थसत्यात तदुपगुप्तकाः संप्रयाति शरणालये ॥ इत्येवं देवतादिष्टं श्रुत्वा तत्र च वासिनः ॥
जनास्तत्प्रतीति ज्ञात्वा चक्रुः स्वदेहसत्क्रियां ॥ तदा सा गणिका सम्यक् सदाचारे प्रसन्नधीः ॥ आमन्त्र्य उपगुप्तस्य प्रव्रज्यासमयं ध्रुवं ॥ ततः सोऽर्हन्महा
भिज्ञ आकाशात् सहसा ततः ॥ स मेत्य तस्य उपगुप्तस्य मन्दिरे समुपाविशत् ॥ तथा तं समुपायातं दृष्ट्वा स गान्धिको मुदा ॥ उपेत्य ताम्रांजलि नत्वा प्रार्थ
यदेवमादरात् ॥ भदन्त स्वागतं वन्दे भवता चरणाम्बुजे ॥ निषीदात्र सदा ने शास्तुर्धर्ममे समुपादिश ॥ इति संप्रार्थितं तेन श्रुत्वा सोऽर्हन्महामती ।
तथेति स्वासने स्थित्वा तं गुप्तमेवमब्रवीत् ॥ साधो यदि प्रतिज्ञातं तस्यार्थे समयो युता ॥ तदिमं स्वात्मजं दत्वा प्रतिज्ञामभिपूरय ॥ इति तेनार्हता
दिष्टं श्रुत्वा स गान्धिकः स्मरन् ॥ तथेति सांजलिं नत्वा विज्ञाप्येवमानतः ॥ भदन्त समये सत्यं पूरयिष्यामि सर्वदा ॥ अन्यथा मा कृथाः खिन्नं
दिनानि कानिचित् स्थाप ॥ इति संप्रार्थनां कृत्वा उपगुप्तस्य दारान्ते प्रविवेश्य लये प्रव्रज्यां गामि त्वा समयं यथोदितं ॥ तदर्हन् दृष्ट्वा भावेन तेनैव परिमो

नाधिप गुणं॥ नेपारितानाले च वि गर्भ राशीया प्राक्तेस्मिं कुणापे रमन्ते॥ त्वा ख्यावनद्धे रुधिरपूर्णे चर्म्मावृते मांस दानावलिप्ते॥ सिलासहस्रैश्च वृतेस
मन्नाते को नाम रक्षेन कृतः क्षरी रो विविधैर्भ्रदाणि रूपाणि दृष्ट्वा बालो भिरक्ष्यते॥ अन्य नारीपि दुष्टानि ज्ञात्वा धीरो विरक्ष्यते॥ अव कृष्ट्वा वकृष्ट्वस्य जरा
परस्परम्भतम॥ मेध्या कामार्थ संराप्ता कामिनः शुभसंगिनः॥ इहहि दोगेभ्या प्रति वार्यते वस्तु विधौ गत्वैरमे व्याकहै॥ वैतु त्वं वाहि राग्धिये न वि
विधैर्वस्त्राद्विभिभूषणैः॥ त्वेदं लोदमला दर्पोप्य शुचयं लानि ईहत्यम्भ सायेनापि ध्य कदृष्ट्येत दपुमं कापात्मभिः सेव्यते॥ वततनवनि
हतास्त्रे कीर्णा केशास्थि संस्थंसततमनल नायोल्पच्युमाना खिला॥ कुणाप वहिरम नोयं जगत्प्राणि धाने असनगानि धाने काय नाम्नि स्म
शाने॥ विस्यन्दि निऽ रामो देवि कृतनाडि संकुले॥ अहो मोहन्मतं ख्याता काये पि प्रियभावना॥ सापायः काय पर्य्यायमाणा विषयसंश्रयः॥ दुःख २१
स्कन्धः क्षयं याति सुगतो पासना दयं॥ मोहध्यान्तादिवाकरस्त्वे सकलक्लेशान्धकारच्छिदः॥ शान्तुः शासन संश्रये प्रतिहितं कल्याणमित्रस्य ये॥
नैव क्लिन्न कर्दमपङ्क कलिले कीर्णास्थि माला कुले ते मज्जन्ति विकार भाजि नरके कायाभिधाने पुरे॥ समग्र द्रस्पहि येव चः सुवचस शुश्रवन्ति
कुर्वन्त्यपि ते कामा दुःखशोक दुःख जननान्स्त्रि सदा गार्हितान्॥ त्यक्त्वा कामनिमिनगुक्त मनसः शान्ते विचरे निर्गता॥ पारं यान्ति भवार्णवस्य
महतः संश्रित्य मार्गं ध्रुवं॥ मत्वैवं भागिनि त्वं तं विरक्ता शरणं व्रज॥ तथा चेदुर्गतिं त्यक्त्वा सन्तिं समवाप्नुयात्॥ एतदा करार्य सा विरूपा सं सारे
छिन्नमानसा॥ गुरुचरणान नु स्मृत्वा प्रणम्या तमभाषत॥ एवमेतन्तथा सत्यं यथा वदसि पण्डितः॥ त्वा वोधं म यासाग्र शुद्ध स्यवचनं श्रुतं ते
थार्हं सर्वं दायामि त्रिरन्ते सारणी खलु॥ तद्भवान् कृपया धर्म्ममुपदेष्टुं च मर्हति॥ त्वये व प्रार्थितं श्रुत्वा दृष्ट्वा तांस्तु कृपान्वितः॥ आर्य्यसत्यमयार

शाक्यसिंहो मुनीश्वरो ॥ सर्वज्ञः सुगतो शास्ता धर्म्मराजो विनायकः ॥ तत्रारुमन्दशैलाग्रे समागत्य समास्थित ॥ भिक्षुसंघान्समामन्त्र्य सर्वानिवमु
पादिशत् ॥ भिक्षवोऽत्र गिरौ पश्चात्समर्थे निर्वृते मयि वर्षशतगते भिक्षु रूपगुप्तोऽभविष्यति ॥ सोऽर्हन् बोधिचर्याप्राज्ञः पंचाभिज्ञो यतिः सुधीः ॥ सर्व
सत्वहितार्थाय बुद्धकार्य्यं करिष्यति ॥ एषो ग्रामे तदा सर्वे श्रावकानां सुभाषितां ॥ यडनाम्ना उपगुप्तोऽपि भिक्षुशास्ता भविष्यति ॥ एवं तद्व्याकृतं ते
न श्रीघनेन श्रुतं मया ॥ तदद्य कथ्यते वत्स तथा श्रुत्वानुमोदय ॥ तदिदानीं त्वमुत्पन्नो यथादिष्टं जिनेन हि ॥ तस्य शाक्यमुनीन्द्रस्य शासने सि
यति सुधीः ॥ तेनादाज्ञां शिरो धृत्वा सर्वसत्वानुकम्पया ॥ सद्धर्म्मं समुपादिश्य बुद्धकार्य्यं प्रसाधय ॥ तथाचेनाम्मुनिन्द्रस्य महत्कार्य्यं कृतं
त्वया तथा लोकहितं कृत्वा प्रव्रजः सौगतिं यतिं ॥ इत्येवं समुपादिष्टं गुप्तया शाणवासिना ॥ उपगुप्तः समाकर्ण्य तथाकर्त्तुं समन्यत ॥ त
त उपगुप्तस्तं शास्तारं शाणवासिनं ॥ साञ्जलिः प्रणतिं कृत्वा प्रार्थयद्देवमादरात् ॥ भदन्त भवतादिष्टं तथा कर्त्तुं समुत्सहे ॥ इति विज्ञाप
नां कृत्वा स्वीचकार तथेति सः ॥ मथुरायां तथा तस्य तच्छन्दो विस्तृतोभवत् ॥ उपगुप्तो यतिः सोऽत्र सद्धर्म्मं समुपादिशत ॥ एवं तच्छन्दसमाक
र्ण्य बहवः पौरिकाः सदा ॥ तद्धर्म्मदेशनां श्रोतुं तदाश्रमम् उपाययुः ॥ ततस्तेऽर्हन् समालोक्य ताँल्लोकान् समुपागतान् ॥ सद्धर्म्मदेशनां कर्त्तुं
मनसैवमलोकयत ॥ कथं शाक्यमुनीन्द्रस्य पर्षत्तत्र व्यवस्थिता ॥ कथं समुपगतो धर्म्मदेशनामकरोन्मुनि ॥ इति विलोकयन् सोऽर्हन् प्राप्त
श्रीज्ञानचक्षुषा ॥ अर्द्धचन्द्रसमाकारां पर्षच्छाक्यमुनेरवस्थितां ॥ पूर्वकालकथां कृत्वा सत्यमार्गान् समारभत् ॥ स शास्ता भगवान् बुद्धः सद्ध
र्म्मं समुपादिशत् ॥ इति बुद्धानुभावेन बुद्धसोऽर्हं तथा सभां ॥ कृत्वा धर्म्मोपदेशं च कर्त्तुमेवं समैच्छत ॥ ततसोऽर्हन् सभामध्ये स्वासने सम

पितो॥ न लाभी न च विच्छेदस्तस्य कुटुम्बस्य चिन्तयत॥ अहो मे यत्प्रतिज्ञातं मस्यायक्षमयोधुना॥ तत्तथास्त्वभिकूर्वीय तत्प्रतिज्ञाभिपूरणा॥ इति निश्चि
त्य तेऽपुत्रं सुपगुप्तसमन्वितः॥ तस्या हृत्ति उपस्थाप्य त्यक्त्वा शिष्येव मब्रवीत॥ पुत्र त्वं मातृगर्भस्थाद्य जातो हि मया हृतौ॥ अस्मै शास्त्रे यतीशाय संकल्पि
तो सद्गृहस्य कः॥ तदस्य सर्वं कृत्वा पुत्रं त्वं लवा समाहितः॥ यथा सा लस्य गुरुतां तत्तथा चरस्व दानगा॥ इत्युक्त्वा शिष्यन्तं पुत्रं सुपगुप्तं शुभाशयं॥ तस्यार्हतो
गुरो हस्ते समर्प्य समकल्पयत॥ तथा संकल्पितः पित्रा तस्यार्हतो गुरोर्यतः॥ पादौ नत्वोपगुप्तः स उपस्थितवान् शोभवत॥ ततस्तं यशस्ममर्हन्तं गुप्तः
सवान्ववेसह॥ अभ्यर्च्य चीवरं दत्वा भोजनैरप्यतोषयत॥ ततः स लो हस्महाभिक्षो दत्वान तस्मै शुभाशिषं॥ तं प पगुप्तमादाय स्वविहारमुपाचरत्॥ त
त्र सद्धाशा वासीतं सुपगुप्तं शुभाशयं॥ प्रव्रज्यासंवरं दत्वा प्राकरो ब्रह्मचारिणं॥ इत्यहीन्तुक्रमस्तु तेन वया॥ शानो पीघमस्पृशत॥ ततः स मुनिस्तेनाभि २२
श्रुत्वा कं चीवरावृतः॥ शान्तेन्द्रियो विशुद्धाशः विचिक्रीयात्र धर्मयोतिः॥ सर्वक्लेशान्विनिर्जित्य परिशुद्धत्रिमण्डलः॥ मात्वेर्य्यपि विनिर्मुक्तो
बोधिचर्य्या समुद्यतः॥ उपसंपादितो द्वापि चतुर्थप्राप्तवान् सुधीः॥ भित्वाऽविद्याण्डकोशं सर्वाः लब्धिः प्राप्याधिपारगाः॥ धारणीयः मोक्षमार्गस्य समाधि
परमोद्यतः॥ पञ्चाभिज्ञपदप्राप्तिश्च तत्र ब्रह्मविहारकः॥ साक्षादर्हन्महाविभुः संसारभोगनिस्पृहः॥ वासीचन्दनदेष्टिया समलोष्टकाञ्चनः॥
सशक्रवरलोकानां त्रिधातुकनिवासिनां॥ वंद्यः पूज्योभिमान्योऽभून्सौगतानां समुद्भवः॥ ततः स शारिपुत्रो ह्यर्हन्तां धर्मानुदेशकः॥ उपगुप्तं
समाश्रत्य नरेवमुपादिशत्॥ वत्सोपगुप्त भद्रात्मन् भव हितं यतिः सुधीः॥ यद्भगवता निर्दिष्टं तद्धर्मं स्वमयोच्यते॥ पुरा शिशा भावान् बुद्धौ

ईक्षां ध्यायिनं तं यतिं मुदा ॥ पुष्पभारं विनिर्माय पूजोपचारसंयुतैः ॥ तस्य मूर्ध्नि नमभ्यर्च्य बबन्ध पुष्पमालया ॥ तदालोक्योपगुप्तोऽसौ समाधेः सहसो-
त्थितः ॥ केनेयं मल्लिकामाला प्रतिबद्धेह मेऽपश्यत ॥ तथा सोऽर्हन् समालोक्य मारेण प्रतिबद्धते ॥ इति सत्त्वं समाधाय ध्यात्वा चैवं व्यचिन्तयत् ॥ अयं
मारो मुनीन्द्रस्य शासनेऽपि जगत्प्रभोः ॥ महान्तं सर्वदाप्येवं व्याक्षेपमकरोत् तदा ॥ किमर्थं न भगवाँल्लोकं ससर्ज विघ्नकारकं ॥ ज्ञात्वापि स मुनीन्द्रेण
न विनीतः कथं तदा ॥ कस्य चायं विनेयस्यादिति ध्यात्वा व्यपश्यत ॥ मयायं हि विनेयस्यादित्येवं सम्यगीक्षत ॥ अस्यैव विनयात् सर्वं सत्त्व
उग्रहरको ऽरौ ॥ निर्दिष्टो हि मुनीन्द्रेण बोधिमार्गोपदेशकः ॥ इति बुद्ध्वा पुनः सोऽर्हन् ध्यात्वा चैवं व्यलोकयत् ॥ किमस्य विनयकालो वर्त्तते वा न वा
खलु ॥ इति विलोकमानस्तु न चैवं समपश्यत ॥ वर्त्तते वर्त्तकालो विनयस्यास्य साम्प्रतं ॥ इति मत्वा पुनः सोऽर्हन् स्मृत्वैवं समचिन्तयत् ॥ यथास्या
स्तु रभिप्रायं पूरयेयं तथाधुना ॥ इति संचिन्त्य सोऽस्य मारस्य विनयोद्यतः ॥ प्रतिक्रियां विकाशार्हं कृत्वोपकर्तुमैच्छत ॥ ततो त्वेत्वाह मारं स तु
कोऽहं तव कौशलं न तु ॥ अहोऽनृत महेशीति दिव्यमेव जिनस्य तेऽद्य त्वं केति सबवन्ध स्रग्व्याजेन कुणपत्रयं ॥ मल्लकं मृतकं सर्पं करायोः श्वमनु-
ष्ययोः ॥ गले भूशं वा लानां मालाति गौरवात् स्थिता ॥ ऋद्धिपुष्पप्रभावेन गाभिं सपदवस्थितं ॥ तदासौ हर्म महाभिज्ञो लोमार्द्धितिभेदितं ॥ सभार्यां
समुपामन्त्र्य पुरुषं भाषत ॥ भिक्षुजनप्रतिकूलं त्वयाद्य यथैवमेभवता ॥ कामिजनप्रतिकूलं तव कुणपामिदं मया बद्धं ॥ यत्नेव त्वं भगवति
न्यकुलायस्व कुशात्मजे नहि सदा समागतो हि ॥ उद्धृत्य माप्यानि लाभिन्न तरङ्गचक्रं व्यावर्त्तते मलयकुक्षि सागराम्भः ॥ अथ मारो लतो व्रजु-
द्वान्तो कुष्ठ यतः ॥ बलेनापि प्रयत्नेश्च नशशाक कथं च न ॥ स्वयं मोक्तुं महाक्रोशी सर्वथानुच्छ वत्त्रयं ॥ नगरं वं सहस्रेष्वेत्यो तौ स्वयं च न्नेव ममतु

 द्वाविंशति अ(?)

पाश्रितः ॥ पूर्वं हि निर्ग्रंथसदारंभ्यसत्यमार्गीनुपादिशत् ॥ तद्धर्म्मदेशनां श्रुत्वा सर्वे ते श्रावकामुदा ॥ सद्धर्म्म समुपाश्रित्य बोधिचर्य्यां समीहिरे ॥ त
थात द्धर्म्मप्राकरार्थं सर्वालोकान् बोधिवाञ्छिनः ॥ इच्छां संदृंकितो मार स्ताान्विघ्नं कर्तुमारभत् ॥ तत्र तस्मिन् दिने मारो ऽञ्जक्षाहार समुज्वलं ॥ ह्रीन्द्र
मनान्स्यपाहर्तुमवर्षयन्नमलं ततः ॥ तद् दृष्ट्वा श्रावकाः सर्वे विस्मितास्स हर्षोत्थिताः ॥ भुक्त्वाहार समादाय प्रत्येकं स्वगृहं ययुः ॥ द्वितीयेपि दिने लो
हं तथा धर्म्मसुपादिशत् ॥ सर्वे ते श्रावकाश्चापि तद्धर्म्म श्रोतुमास्थिताः ॥ मारोपि च तथा तस्मिन् दिने तेषां मनोन्सितो ॥ व्याघ्रेषु काश्चनान्येवं
तत्सहायामवर्षयत् ॥ दृष्ट्वा ते श्रावकाः सर्वे सविस्मिताः सहर्षोत्थिताः ॥ यथालब्धं समादाय तद्धनं स्वगृहे ययुः ॥ ततस्तथा सोन्तः धर्म्मं दिदेशा
क्षितृतीयके ॥ तद्धर्म्म श्रोतुमागत्य श्रावकास्तेषु पस्थिताः ॥ सततं छद्मरूपेण तस्मिन् विससारसमन्ततः ॥ तत्प्रत्यक्षं [illegible] ततो दृष्ट्वा बहवान्यपु २२
पायमुः ॥ तेपि सर्वे उपागत्य विहारे समुपास्थिताः ॥ तुपविष्टतमानस्य तत्सभायां समाश्रयं ॥ तत्पात्रसभायां च तस्य धर्म्मानुदेशिनः ॥ तां तां
प्रभ्रुणितां मारश्चकार विघ्नविक्रियां ॥ वदर्षमेघ क्रीकमारं निर्मितं सहकांचनैः ॥ येन व्याक्षिप्तचित्तानां श्रोतृणामभवत्भ्रमः ॥ प्रहृतकतास
सौन्दर्य्यललितं तन्त्री वीणा [illegible] ॥ ननर्त्तं साहित्ते स्तत्र गन्धर्व्वाप्सरसां गणैः ॥ कामानुवृत्तिविलासेन हेलायहृतचेतसा ॥ अभूत्तत्र विनेयानां कुर्यं
काम नयं भम ॥ तत्संगीतिरवं श्रुत्वा दृष्ट्वा नृत्यं विलासितं ॥ सर्वे ते श्रावका आसन्मोहापहृतमानसाः ॥ एकोपि श्रावकस्तस्य धर्म्मं श्रोतुं न चे
ष्टतः ॥ ततो निरूपितवान्सौ चापि संभृत कर्म्मप्रभाववान् ॥ निर्म्माय तद्विहारे सौ श्रोतृनो व्याकुलीकृतो ॥ केनैवं श्रावकाः सर्वे मायया व्याकुलीकृताः ॥ इ
ति ध्यात्वा समालोक्य मारेति संचिन्तत ॥ तथा तद्विक्रियां दृष्ट्वा मारस्य समयतीश्वरः ॥ विनेयकालमालोक्य तस्थौ ध्यानसमाहितः ॥ ततस्सम्द्धतो

कलौपंकजाक्षविभो त्राहि मां दुर्वलं कृपादृशा॥ मिजुवन्धिसर्प्यं मे कृपापत्रयमवच॥ प्रतिभा चयत्नु देव्या एवं छ शनमागतः॥ त
नार्थिनमिदं श्रुत्वा हृष्टा भुत प्रहावकः॥ सस्मितामदनं मारं प्रत्यु वाच जनार्दनः॥ धिग्त्वां मार किमर्थं हि उग्रं हृन्थ चाहि इकं
अपकारं कृतं यन अश्वत्थामहति तवा॥ नास्य न ऊबलं हर्तुं भक्त नहि कराचन॥ एवं धीनक प्रह्लासं पौर्णचन्द्रप्रकाशमिव॥ स्तुति हि निकच
श्रुत्वा संत्राशविकलाशयः॥ श्रीनृपाधिपतिर्देवं शनैर्म सयया कृती॥ कृताञ्जलिर्वाचेदं नत्वा गजगदेवाकमसूः॥ हनलं हसभकाया
कृपयं सङ्कुजं गामे॥ वन्धितं उपगुप्तनक ग्रहभवर्जितं न च॥ ततः कृतानमा कर्ष्यं कौठानृसं ऊस्मेवच॥ प्रत्युवा चेश्व नमानी धिग्धिग्त्वां
मितिनिन्दितः॥ निर्जलन कृतीत्वया मृनिग्रहा॥ श्रीश्रीघनाल्लिकृकः॥ यापि एन अहापकान मनिमंजुर्मधसा वेन्यका॥ नेतन्म प्रतिमाच
नवलवताप्प्या भक्तत्रवाक्षिहि॥ तस्मान्त्व भनाधं व्रजत्व कनृशा कानृतस्येवत्॥ एतद्कृत्सा समारब्धान् श्रुत्वा सुमन निर्मदः॥ तं श्रीघनम
उम्लत्वा मृत्स्न वं व्यचिन्तयत्॥ व्रश्नशो पृष्ठतयस्याभिध्याशामपि शासनं॥ तस्य वुद्धस्य सामर्थ्यं प्रमातुं कोपि शक्नुयात॥ कर्तुकामातह
विष्णुलंकं भित्विस्थिसमममभ्रतः॥ यत्राकार्यं कृतं उग्रपात्रतं नाहं मनुकृजितः॥ किन्त्वहं नाथ्रवादनं सयवश्रीघन सुधी॥ यन कृतापवातश्चापि
ऊमयात्मनुपालितः॥ अथावे सिमूनर्महाकरुशकात स्यातिमेशा समनः॥ सर्वापिद वविप्रमुक्त मनस श्यामीकनात्र जितः॥ मा हाल्प
नहितत्र तत्र समया तस्तौ नर्षिः रवदिता॥ तमाहं त्वं तथापि नाम वलिना नेवाप्रियं शाविताः॥ कृतिनृ ग्रस्य माहात्म्य स्मृत्वा समदन स्ततः प्रति

वीत॥ यदि मोक्तुं न शक्यामि देहादिमां घ्वान्स्वयं॥ अन्य देवाविमोक्षने मत्तो त्वं धिकते जरस॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा स उपगुप्त आत्मवित्॥ मदनं तं
समालोक्य पुनरेवमभाषत॥ ब्रह्मायां ब्रजेश्वराणां शान्तकर्तुर्वा पुष्पं बाह्रविशः कृतां श्रमर्यविंवा॥ न छेदने च पातिशोभराणां भेद देहस्थं भया पमिदं
तु यास्यति हे॥ इति तेनाख्या माकसर्पमारस्समानदर्पितः॥ प्रयातवा शरणं देवान् सेन्द्रोपेन्द्र महेश्वरान्॥ अग्निकृतान्तनैऋत्यान् पाशिवायु धनाधिपान्
तथान्यान् लोकपालांश्च प्रार्थयदेवमादरात्॥ मदनः लोकपालाः स्थत छोहं सर्वांप्रजे॥ तदिमान्मे तनोवद्धां घ्वान्मोचय नदुतं॥ इति तेनार्थितं
श्रुत्वा सर्वे लोकाधिपा अपि॥ दृष्ट्वा अकृत्यमाश्चर्य तमेवं प्रत्युदाहरन्॥ शिष्यरादशवलस्य स्वयंभ्रूणा कृतान्मर्यादा कस्माभेतुं शक्तो वदां
वहुशाल्यस्य च॥ अपि पद्मनालसूत्रेण वध्वा हिमवन्तं भुङ्क्ते कश्चित॥ न तु देहासक्तं त्रिकुणपमिदं मुक्तरेयं महे॥ इति लोकाधिपैः सर्वैस्तेरे
वं प्रतिभाषितं॥ श्रुत्वा स प्रतिभिन्नाशो ब्रह्माणां शरणं ययौ॥ दृष्ट्वा तं प्रयातवा स मदनो मानवर्जित॥ सांजलिर्विनतिं कृत्वा प्रार्थयदेवमादरात २८
॥ ब्रह्मन्भवान्विजानीयाद्यपराधं मयाकृतं॥ इदमेव व्यतकायं भिक्षुणा कुणपत्रयं॥ इदं मोक्तुं न शक्नोमि कायस्थं कुणपत्रयं॥ तद्भवान्समुपा
क्षम्य परिमोचयतु द्रुतं॥ इति तेनार्थितं श्रुत्वा धाता स प्रतिविस्मितः॥ मदनं समालोक्य पुनरेवमुपालयत्॥ कामं ममापि महदस्ति बलं तथापि
नाहं तथागतसुगं तस्य वलेन तुल्य॥ तेजस्विना न रवे तु न ज्वलेऽस्ति किं तु नासो द्युतिं कृत वहेरवि मण्डलेया॥ तस्मात्तमेव शरणं व्रजयं समेत्य
ध सत्वं पृष्ठिं विभाष्य सः सुरवाव्य॥ प्रसीदिव्य नथितितले भवतीह रक्षितु नितिधीतिमसामवलम्ब्य भूयः॥ इति ब्रह्म समाख्यातं श्रुत्वा मारः
समालप॥ काम धात्वीश्वरं विष्णुं राजतं सत्वरं ययौ॥ प्रयातवा च तं पादाम्भोजे सांञ्जलिरस्व कृता अलि॥ विश्वकसेनलपदनं श्रार्थयामास वि

८

यं कृतं कनछिपाकस्य कृतं महत् ॥ संवृद्धेक गयाया नामन्य लुकालनं नहि ॥ प्रसादाद्धास्तु मन्यत सर्वहस्य जगद्गुरोः ॥ तदेतत्काष्ठीनप
श्यतादीर्घं दर्शिता ॥ त्वं नाप्रियमिह प्राज्ञः प्रियाहस्य वकुलतिलकिनः ॥ न्यायनायनतांकि स्वव हृदि जनिता तेना सुमातिना ॥ स्वल्पापि क्षत्रए
कि र्दवति मनो निर्वाहि फलदा ॥ सजपाम् लुप्तेती ॥ होजेन मिहपुत्रमां तस्य मानसा ॥ सर्वप्रजालिनी ॥ कूवहृदयगतः ॥ अत्राम्ब विसने ॥ छ
तितनार्हकाप्राके श्रुत्वामात्र प्रमादिनः ॥ प्रहस्त नाम कूपकृन तत्राहेवकृणाञ्जलिः ॥ हका तेमया वजविधं पानिरखदिताको ॥ प्राक्सिद्ध्विनप्र
जुविलिञ्जमनात स्थन ॥ सर्वच मार्थितमृषि भवनधतेन पूत्रार्पनाथ ञ्च सत न र्थ नापिचा ॥ अत्र ग्रहा मधप नहृणास्व यानि वर्णितं यन्मधि
वघ्नप्रसवं ॥ छन्दकृ धह अवलम्बि भेत्या महर्द्धिकाया हस्त्वर्णी विसर्जय ॥ छतितिनार्थिनी प्रकृत्वा माईन्कमान मब्रवीत ॥ समयतावि माजामित
वदं दृष्ट संस्थिता ॥ छतितनार्हकाहर्षे श्रुत्वा सपानि शोकितः ॥ सा जलिविनीतं कृत्वा पूनन वम हाषेतो ॥ कः समया भेदनात्र तदा ह्यापयभद्
तं ॥ हेत हापि नाधूला कनिथ सर्वमादना तं ॥ छतितनार्थितसार्हकृविमाप्रतिमादितः ॥ तेमायं वाधितं दृष्ट्वा पुनर्नवसमाहितः ॥ संवृत्त भसने
प्रवं कनाथि कनाधि यदिविप्रवे ॥ नेतहृत्युविमाजानि दह कृशपव स्थनं ॥ नकसिष्यामि चद्धवं कि ज्ञ विश्ववे पुनः ॥ तदतन्द्र नवमस्वपामि हृत्
कृशपव स्थनं ॥ छतितनार्हमादिष्टं श्रुत्वामात्र तपुतिमः ॥ प्रातिष्ठाय प्रधानेवभूह गं लयातिपुनः ॥ ज्ञात्वा नरसह दकात्र शासनेन वर्णसदा ॥ वि
प्रवं न करिष्यामि सत्यभत्प्रतिज्ञता ॥ जपनं किं कवकार्यं तदा ह्यापयञ्चध्रवे ॥ करिष्यामि मिति शिवा धृत्वा तवदाहसमर्कितः ॥ छतिमार्वादिकेष

म ४

स्यंदा विनीतलक्षणं दुर्विनीतस्य सत्कार्यं ॥

तो ब्रह्म भाष्यवं नंयतिं भवद्दी यथो॥ उपलप्य विनयात्तस्य यतः पादौ कृतांजलिः॥ प्रणम्यामदस्मृत्यत्र प्रार्थयत्कं जिनालयं॥ क्षमा पापपराधस्य
नयाम्य दुर्विनीतं मम॥ प्रसीद त्वं कृपां मन्यु नेष्यनाहं त्वदेशग्रपः॥ अहं कृतापमा अपि सुगीन स्मृतात्मना॥ दुर्विनीतो नः सत्तनुकृ नकनवेनक
तिः॥ व्याधिमूलमयातस्य वज्रासनरूपास्थितं॥ कृपानेकाधिकप्राज्ञाज्ञानिमवहितनप्रा॥ लायां प्राज्ञ याम भासा हाप्रमलोतपा॥ एक
कदमपि प्राप्यनाकार्षी मम विप्रियं॥ गोरुत्वा सर्वं परिहृत्य कृत्वा कोटिकां कृति सम यासा दिशानार्थं नेत्राहं तो नहि सितः॥ नाना
काय विकार कार्ति हि मयि प्राकामतो विप्रतो नस्मिन्व्याधि समाधिस्थित्रिकवनपर्यङ्क बन्धस्थितो॥ जानि ज्ञाति न मन्युनाह गावतो वृक्षनग्रथा
त्मना हृ नध्यानपनायत्तेन न मनाक् श्रीत्विक लाचनं॥ त्वयापूर्णे रहंवीम लक्ष्णात सहत्तज्ञादयां॥ मदवाम्रन लोकानां हिताय पर विज्ञवि
तः॥ एवं वाग्यका सुश्च मुल्ल या हं खली कृतः॥ गाहतोसापनाथपि नाम अमलिन मनः॥ मूर्च्छामकृत्य यावन्थंस्थितोहं गोच प्रसन्न॥ हरामू २५
ति प्रार्थमाहं विजयपञ्चसमयेधना॥ एवं मत्वापि वृत्तस्य माहात्म्यं त्वं तथा कथं॥ श्रावकमपनि ... मूपसंहरसि रुक्॥ किमर्थं जिनसममको
नयसीहम सुरवध्यानकेन नविमद्गुलिनामुष्डी॥ अस्मा हि सादभवलस्य कृपा प्रकाशः नश्रावकस्य हि महाकनकस्य क्लिशोम्य॥ तेन भास्का
यदर्थी हि साय नाधापि मर्षितः॥ ... सा कृपादस्तानि नृपलोकितौ॥ ... नाहं प्राक श्रृता मम नृत्वा ... उपयुक्तं तमाताके
प्रार्थयदेवमानतः॥ ब्रूहि ब्रूहि श्रीमतास्य ... जानि ... व्रतस्य॥ यासोभाहान्त्रिभूमाया ... तनाहं च प्राकृता ... ॥
॥ ... तिनि नादितासाहं पुनहृत्या मापमानतः॥ सुगतस्यानुराव त्वं प्रबोधयितुमब्रवीत्॥ ... त्वया ... मई मई॥ तथैक

वृद्धविग्रहं ॥ इति निनार्हता इत्थं श्रुत्वा सममदत्तामृता ॥ सा उपालिं नृपपुर्ष्यं नत्वा चैवमब्रवीत् ॥ इत्थं कृत्वा आगमय स्वात्म मन्दिरं गत्वा नवनं ॥ यावज्जीवो
नयाचामि सुगताकारं नृपश्रृका ॥ अपि तु सौगतं रूपं तुल्यं कर्तुं न शक्नुते ॥ कथमपि दर्शयिष्यामि त्वदाज्ञा मिनसा वहन् ॥ इत्यं संवञ्चयित्वा पुनश्चाव
सिते नाल्पक इम प्रभं वीक्ष्य नृपमाचिन्त्य वृद्धविग्रहवाक्यासंमयात्यल्कृतां ॥ कृत्वा नृपमहं तद्वनयन् प्रज्ञादिकं दहितां ॥ तेषां पर्कं मयूखजालममलं
लामहं लनाञ्जिपन् ॥ इत्युक्त्वा पृथग्जनं वामीयथाऽनिना हर्तार्थिनं ॥ कथमसत्यागतं नृपं दर्शयितुं लभि कृता ॥ अथ स एकं चित्रकस्य कायस्कृतापत्रयं ॥
तो ना ५ अपनीयसमा सौख्यं मेवमब्रवीत् ॥ गच्छ त्वं सहसा सौम्य धृत्वा तद्वृद्धविग्रहं ॥ सहसा समुपागम्य दर्शयस्व समागतः ॥ इत्यादिष्टं यतीश्वमन
श्रुत्वा सम दत्तामृता ॥ सा ऊर्ध्वतः प्रदक्षिणीकृत्वा व नाना नत्यपाविशत् ॥ तत्र वनवीक्ष्य रूपं धृत्वा स्वयं स्मन ॥ स राजा तत्सुगताकारं नान्निष्क्रम
त्वहो गता आगतं वपुः प्रमादर्शयत्त्रयन्ये नन्दकं ॥ प्रत्युग्रं गामि विचित्र पटं महाहर्म्यं वनमस्तोकदत्तं चैका ॥ ततः स
तद्रूपं मस्य सच नकदर्शनो ॥ समन्त नृपा समुद्गली ॥ नृपं सुगताकारं
धिक प्रभं ॥ सा निन्द्र स्य स्वयं धृत्वा विनिश्चवनन् ॥ सुकं हिक्रं भोगं लब्ध वाम पार्श्वतः ॥ आनन्दः प्रसृताः कृत्वा तथा विना नय
ति ॥ सुरुति काश्च पादिकं पूर्णानि गृह्व संयुताः ॥ तथान्याश्च ककालि कुन्तलं कापास कान पि निर्माय तेः सहा ॥ खि
रिकि त्रिपात्रमादाय स्तुरक्त चीवरावृताः ॥ तासयन्त कनकालासे गतसतायां नृपाच नत्वा सुगताकार मविकाय स्वर्णवज्रदं ॥ प्रणम्य कनकापासे

त्वा सत्कविनः सप्रमादितः॥ स्वकार्यं प्रार्थनां कर्तुं कामानसैवमब्रवीत्॥ सौम्ये तच्छासनकार्य्यं प्रीतिहार्तं [illegible] पायनं॥ प्रतिविज्ञापयिष्यामि तन्मेक
र्तुं समर्हसि॥ इति विज्ञापितस्तेन कंदर्प्पः ससंभ्रमः॥ कृताञ्जलिपुटानत्वा प्रार्थयत्कुञ्जिनात्मजं॥ एवं किं एव तत्कार्य्यं मय संवक्तुमर्हसि॥
सर्वथा तत्करिष्यामि प्रसीद परमात्मवीत॥ इति मारप्रतिज्ञातं श्रुत्वा सत्कविनामदः॥ मदनसमालोक्य पुनरेवमहाषत॥ बुद्धतां तन्महारा
गं यत्कार्य्यं प्रार्थितं मया॥ तत्सत्यं त्वया धृत्वा कर्तव्यं सहसा ध्रुवं॥ यदहं वर्षमानयामि श्रीघनवर्यं निर्वृते॥ प्रव्रज्यासंवरं प्राप्य हि कुर्हयामि
माम्प्रतं॥ तादिदं एवतत्कार्य्यं प्रियं प्रसाधय मन्मम॥ श्रीघनस्य गुणाकारं संदर्शयितुमर्हसि॥ दृष्ट्वा तव मया शक्तिं नो ह्यसर्वाणि कामितं॥ भाक्तु
संदर्शनं नाहं परमस्कृहिता धुना॥ धर्मकाया मया दृष्टः श्रीघनस्य शुकात्मना॥ रूपकायेन दृष्टोस्मिन यानाम्भृन निर्वृतः॥ मदनस्य मनुग्रह २६
प्रति त्वमिह विदर्शयितुं विग्रहां॥ प्रियमाधिकमगाहि नाक्ति मदक्षवले रूपकं तु हलाह॥ इति गनार्हं तोपाक श्रुत्वा समकेन ध्वजः॥ सत्कविनार्ही
समानम्य प्राह एवं परिप्रमादितः॥ न नाहि शुयमां मारस्कं दर्शयिसमसमयं कथा॥ करिष्यामि यथाश्रयं एवमागु प्रसीदता॥ सेहला नामिहाद्वी [illegible]
नयथ्य धनिदं॥ नप्रक्षम तत्वया कार्य्यं सर्वज्ञः [illegible] नयाता॥ बुद्धानुस्मृतिपक्षतेन मनसा कृतार्यदि स्यामयि॥ स्वल्पो मप्यूप दर्शयिष्यामि
विहायग्ध्यां करिष्याम्यहं॥ कामक्रिममृवीतनागविहितं साईप्रक्षम क्रिया॥ [illegible] इति विज्ञापि
तेनेन श्रुत्वा सत्कविनामदः॥ एवमस्तु करिष्यामि यथा वदसि साप्रतं॥ तत्क्षणे कञ्जिनाकानं प्रदर्शयिष्यामि सर्वथा॥ तत्सद्दसणे निर्माय दर्शय

ततो दिनेशाईन्नृपगृह्यसमुत्थितः ॥ दृष्ट्वा तं स्तूपगताकारं मदनं भवमब्रवीत् ॥ पृष्ट्वा नरवल्लु न विदिती भयस्य वादि प्र धः नाऊलविहितो दृष्ट्वा
स्थिर्निर्वृतिं संप्रयाताः ॥ अपि तु नयनकान्तिमाकलितं स्य दृष्ट्वा तमृषिं मोहितनार्हत्वान्नु नाप्यर्चयामि ॥ कलिमप्यापि विम्बपूवन्याफगावत
कनूर्नसमः कोपस्थाउनापृष्टामः क्रियया धीमन्मयष्टापि विम्बपूष्टम नाहंयपऊनः ॥ तन्मे तं ष्टाम नाहत्येनमर्त्यनरसंहूया ॥ तथाहि
त्वामिहाधिष्ठं लोकनाथं वपूर्धतं ॥ मानसं ष्टाम नाहत्यनमस्तूगतसंज्ञया ॥ कृष्णमपणंफ्तमानः प्रहृष्टधीः ॥ विहृत्य भोगान्नृपं प्रपद्यतः
॥ ततः कृष्णाञ्जलिं भाकानं समुदासन ॥ स तत्र भ्रूयापर्यू जितृपतल्लतानि ॥ अनभावावतानक्षकाशीनाशाविनुर्विनि ॥ कृष्णम्
कामदनस्तुत्वा नत्वा स्वसदनं ययौ ॥ ततो मानवेतुर्थीक्रियमयीयां समकातः ॥ घ दृष्ट्वेव घामपञ्चाक्षं कृत्वा सर्वाञ्जीवमेवावयत ॥ उल्लष्टपानि
उमनर्थमूल्यं यः कृष्णीनो भर्त्तां श्रियमिकामीह स्वलोपवर्गायवयस्यवांछास प्रव्रज्या धर्मभनः कृषमंड्॥ दृष्ट्वा नयेवाशुगतप्रधानाः भ
कामहकार्तृक्षिकः स्वयम्भू तेभाकृत्यं कविनायगृह्यपथम्नु स्वात्रिलवण्डदीप ॥ ततः कृष्णदमाकर्ष्य सर्व तमपश्यमाश्रिताः मानाययमू
पगृह्यनाविनीतकृष्णपवोधयेन ॥ मानवेंसमाहूका विनितानाहितविष्णा ॥ उपगृह्यस्य ... नाः सकृष्णमपुकृमायथोः ॥ तदार्हन्मला लोकस्य
कान्योगान्समूपाश्रितान सिंहासनमसमातृष्य कतैवंतस्यदानयत ॥ मांप्रतिनतकृष्णं सिंहासनमविदूषासमहितात्स्य यः सिंहासनकामग
कृष्णवसाहित्यानिसंकाचं ॥ सिंहकृष्णयल्लु निर्हि निन दानिमन्वादिदर्पनाशार्थी सिंहासनं हिताकुरूकाथिकः सिंहाफवर्ति याग्धा ॥ कृष्णकृष्णा
स्यकीर्धीगा दृष्ट्वा लोकाः कुमार्विन्नपूर्वकृत्ति समानायलज्जलामपादिश ॥ प्रकामेपकथातत्पुमागांश्चापिसनादिशमा ॥ कैत्रसर्वे

सासत्वाविस्मताभवत्॥दीर्घध्यानममीलल्लोचनयुगंभक्तिभरफुल्लतौ॥नाभ्याम्वंशनिषकर्ककाकनकच्छायमानालिके निर्दृष्टायत कर्ण्डा
भृल्लहितंव्यालंविवाहुरूसंवोर्ज्वरूपमवश्य निर्दृक्तित्रहत्रिश्वताननामपि॥उपगुप्तसामालोक्य विस्मितस्सहसोत्थितः॥निषीद्ज्ञमाक्षोआयु
र्ष्यमिमिष्टश्रेवं वज्रावदत्॥धिगस्तुतांनिश्चरूपमानिलम्भीहिनाकिरूपाणि यदीदृशान्यपि॥अनीयमीदृक्किंतपन्नाहमुनसानन्यूनांप्राप्याविवि
नाभमागोनं॥तंदृष्ट्वास्वर्गतंसाक्षान्म्लत्वाव्याभरूमानसेः॥यथावृक्षेभूनिर्दृंतंस्वपश्यामिनिनिवितायत॥सहसासमुपाहूयस्तुगोवर्मनस्म
नत्र॥कृत्वाञ्जलिपुटानत्वापूर्ववमवोचत्॥उहारूपमहाव्याहामहाकान्तिमहाहूत्लं॥किंवहूनायवादनसाक्षाद्गायमाणा॥वकृता
हिरूवंश्ययंहि कमलंनीलोत्पलंचरूपाकानेयापृष्यवनेप्रियगता चन्द्रसमाफप्रभीर्तिंधामहिर्यगमहोदधिर्धैक्विनतयाभनूवविनजसा॥स्तवा॥२१
सिंहमर्वाक्ष्णिनद्दृष्टहेवर्इनचामीकरं॥जहागावविवृत्रानांकर्मद्दंसमधुनंहत्लं॥कर्मरूहा दंकृतांरूपनेश्वर्थगयदृच्छया॥यत्किल्यसहस्त्र
कोटिनिपूतवाक्ष्यापि शाहवंदानज्ञानक्तिसमाधिवृद्धिनियमस्केनार्हताश्चाधिनं॥तनंदऊननगुकान्तममलंरूपंसमक्षांपितीयंदृष्ट्वा
निपूनयाहिप्रमूदितःस्याल्लिपूनर्भविध॥सम्बुद्धालम्बनेःसंज्ञाविलम्ब्यपदनस्यमः॥वृद्धसंज्ञामधिष्ठाय रूलहृलेध्वंवदूस॥स्वयंसर्व
शनीनद्दल्यपतिमानपादयाः॥सपूतकंजिनाकानस्त्वाद्रष्टुसमुत्थितः॥दृष्ट्वाचपूनकाकीर्ई वक्रगत्यादचन्द्रनोःदृष्ट्वासस्त्रशामानःप्रसूर्जो॥२२
पनीश्वनं॥तुराणीसहस्रांकाप्यपूनर्नेवमहाय॥हेदन्तसमयनात्रयाभिक्तामिलुमर्हसि॥एवानहि सोगकाबन्धुर्कैमाप्रशदसकथा॥छ्यी

ते नार्हता धृ नापापो सोकाम भा॥ त्वीश्वपापिचविनी यसोगाता धर्मः समादिश्य प्रकाशिताः॥ उपगुप्तमहि धसार्हं धर्मवादि विनायकः॥ भमहत् कल्याम ह
विद्यामहात्मो ज्ञानकात्यनः॥ सर्वेऽत्र कल्याणां सत्वानां हितकाम्यया॥ सद्धर्म समुपादिश्य विनेयान् प्रभद्रकः॥ तद्धर्म दशनाश्रुत्वा सर्वसत्वाः प्र
बोधिताः॥ सद्धर्म समुपादिश्य लब्ध्वाप्ति बोधिचारिणः॥ यत्नतल जनं कृत्वा शृण्वन्ति धर्मनादनात्॥ सर्वसत्वहितं कृत्वा विज्ञानविनेन तथा॥ सूर्यस
कल लोका लोककल्याणकारी व्याधिता निमित्त हानी धर्म्मनादं उपदेशां॥ विपुलकर्म फलमङ्गलप्राप्त पुण्य दयानां हवति कि लभ हर्षियापनप
हिताय॥ तूर्णितमलोपकस्य लाभिमयत्ससाधिनीं॥ श्रुत्वा गच्छ तथा लोकप्रवोधयितुमर्हसि॥ उपगुप्त हि कार्यदवदानामिदं मृणु॥ सत्कृत्य श्र
द्धयापापि श्रृण्वन्ति अवयनीव॥ तं सर्वपापप्रज्ञासद्धर्मसाधनाय ता॥ सप्तनीसत्लरवं शुश्रुडाकी याति दिमालयं॥ ह्यपादि हृयपनी शान्त
त्वाविपद्ध ज्ञ प्रिया॥ श्रुत्वा त हि ऊव सर्वं तनू माघनन्दिन॥ ॥ श्रुत्वा पगुप्तवदान॥ ॥ जथा हि ऊवः सर्व ज्या प्रियं ऊपातरु॥ कृता
अञ्जलि पूयानत्वा प्रार्थयञ्च तथा पनं॥ हृदमा अप्रभि कामः पुनर्यत्सकाधितं॥ नृपा भाकावदानं यत्तत्भाद श्रुमर्हसि॥ इतितेः प्राधर्मा
नः सज्जय श्री हर्षविनायकः॥ सर्वास्मा श्रावकाहि ऊसमा लाक्षि व मादिशत्॥ स्वयं स्वाहि ज व लाश्रूयये सर्वसमाहिताः॥ जवदा नमस्कत्य
तत्रेत्य प्रवक्ष्यकाः यदयं नृपति राजा चक्रवर्ति नृपाधिपः॥ जगत्सर्वलोकानां भवकालं कालं वनवर्त्ती॥ यच्चाल्लभ कानन्सङ्गासाय भसत्स
गार्यताः॥ उपदेशा तस्य स्वामिन्नुपगुप्त समानयत्॥ तस्यापदेश समाकर्ण्य वृक्षकाकि प्रसादितः॥ सद्धर्मं देशनां श्रुत्वा गिन लभनधीगत॥

देशनां श्रुत्वा सर्वेऽपि पुरवासिनः ॥ धर्मविशेषतामला न सद्धर्म्मं प्राप्तुमिच्छिरे ॥ केचित् स्रोतापत्तिफलं ययुः ॥ सकृदागामिनः केचि
त् तथानागामिनोऽभवन् ॥ केचित् संनिगृह्यैव कामक्लेशान् भोगान् निस्पृहाः ॥ प्रव्रज्यां संवरं प्राप्य श्रावका भिक्षवोऽभवन् ॥ केचिच्छ्रमणा निर्जितारि
म हत्वा ॥ साक्षादर्हत्पदं प्राप्य बभूवुर्ब्रह्मचारिणः ॥ केचित् दृष्ट्वा ... मायाहर्षमानसाकुलं ॥ एवं ... निर्वृतिपदं वा
ञ्छिनः ॥ साक्षादर्हत्वमासाद्य ... पदनिस्पृहाः ॥ प्रत्येकबोधिमासाद्य बोधिचर्यां समुद्यताः ॥ बोधिसत्वा महासत्वा वभूवुर्बोधिलाभि
नः ॥ एवं तद्धर्ममाकर्ण्य सर्वसत्वाः समाहिताः ॥ सद्धर्म्मं समुपाश्रित्य प्रचरन्तः प्रमोदमानसाः ॥ पश्चात्ते सहितं ... कानुमोदित... ॥ जिनस्त
त्र संस्कृत्वा बभूवुर्बोधिचारिणः ॥ तस्मिन् समये तत्र सद्धर्म्मानुभावतः ॥ सर्वदा मङ्गलं नित्यं ... भवत्तदा ॥ तस्यापदेशमा २८
गम्य सत्यदर्शननिर्हृताः ॥ लब्ध्वा ... प्राप्य अर्हत्वं पुरवासिनां ॥ ततः सार्हन्महासिद्धिः उपगुप्तो यतीश्वरः ॥ तत्सहासं प्रिकाल्यां कान
... समुपादिशत् ॥ यत्र ... सम्यक्संबोधि समाहिताः ॥ साक्षादर्हत्पदं प्राप्तुमिच्छन्ति ब्रह्मचारिणः ॥ ततः सर्वे ...
धर्म्मं ... ॥ ... लोका ... ॥ ... साक्षादर्हत्पदं प्राप्तुमिच्छन्ति
ब्रह्मचारिणः ॥ ततस्तस्योपगुप्तस्य ... कस्मिन् दिवसे तथा ॥ ... लोका ... ब्रह्मचारिणः ॥ एवं तस्याहर्न्निशं ...
... ॥ ... सर्व ... ॥ मथुरायां ... ॥ ... भगवता पूर्वं निर्दिष्टा धर्मदेशना ॥

॥ ततः स तां सुतां कृत्वा स्वर्णालंकारभूषितां ॥ आदाय पाटलीपुत्रं नगरं समुपाचरत् ॥ तत्र स ब्राह्मणः शक्रस्य विदुषस्तस्य रूपिणः ॥ ज्ञात्वाभिप्रायं प्रदत्वा तां
सुतां दातुं समीक्षत ॥ तत्र स ब्राह्मणस्तस्य नाम्ना पुत्र नृपतिस्थितः ॥ तां सुतां समुपस्थाप्य विज्ञप्तिं वन्यवदयत् ॥ राजन्निह यदर्थेहं प्रागतः शृणु ॥ तयासह
॥ तत्र विज्ञापयिष्यामि प्रसीद तु भवान् प्रभो ॥ यम स्वामिन् कन्या कैलासपीठिकमलापमा ॥ निमित्तैः समालोक्य व्याकृतीव ममाग्रतः ॥ कन्या
सुरूपाङ्गी कर्तव्ना भव द्रुतं ॥ स्वामिन् निमित्तैः श्रुत्वाह प्रतिभाषितः ॥ स्वामी पृथ्वीस्वयंरूपं देवाभा तु मागतः ॥ एषा हि मत्सुतां कन्या क-
ल्याणी श्रूपमास्तिति ॥ तदिमां भवता याचं ददस्व भगवत्पुरः ॥ एतत्श्रुत्वा नाविपुत्रः प्रदत्ता सुताडिकां ॥ तत्सर्वं श्रुत्वा समालोक्य लोकपूप
न्यवदयत् ॥ तत्र तां समुपाविष्टां सुन्दरीं नवयौवनीं ॥ दृष्ट्वान्तःपूनिकासर्वा विचिन्त्यैवं समब्रुवन् ॥ इयं हि ब्राह्मणी बाला सुन्दरी नवयौवनी ॥ य
दि राजा नयास्त्यर्थं निमित्तावनिपाल यत् ॥ तदास्माकं न नन्दायं न ख्यातिमुखान्यपि ॥ तदस्माभिः प्रकर्तव्यं मुपायं मा सुप्रकृते तथा ॥ यस्थयं ब्राह्मणी
बालानीचकर्मविवर्जिता ॥ तथा स्वनृपतिकस्माभिः मुखं दर्शितं नः कचित् ॥ किंपुनर्यत्स्मास्माभिर्नामिष्यामि तेन नाधिप ॥ इति संलाप संकृत्वा ताः सर्वा
श्चर्ययान्विता ॥ ब्राह्मणीं तां सुरूपाङ्गीं विनीयैवं समब्रुवन् ॥ बालयतः समिहायासि प्रवाहितं यदीश्वरि ॥ तदस्माकं वच श्रुत्वाचर निर्भयं समाहि
ता ॥ तथाचरतो मिश्रस्माभिः सहस्थित्वा सुखवत्सला ॥ अन्यथा च हवन्नीता नृकामय नराधिपः ॥ इति वाहितं नृपादि श्रुत्वासा ब्राह्मणी तत्सत्यं ॥ तत्थ
ति हि प्रतिज्ञाय तथा नित्यं समाचरत् ॥ ततस्तां ब्राह्मणीं कान्तां विनाय्यताः प्रयत्नतः ॥ निजिता नापितं कर्मपुनर्नवमुपादिशत् ॥ तत्र सुभिक्षि

सत्कृत्य श्रद्धया नित्यं महर्द्धिकामकलं न्सूदा ॥ त्वेतद्वे श्रापि महाकार्ये पृथिवीन्नाम सध्ययनं ॥ चतुराशीति सहस्राणि सद्धर्म्म राजिकां तु विाय यथा
विधिप्रतिष्ठाप्य प्राचनेयन्तमकान ॥ सत्कृत्य श्रद्धया नित्यं नृप एष फलस्य सत्तुना ॥ सद्धर्म्म दशनां प्युध्वत्र अवयन्प्रजा अपि ॥ एवं स नृपति न्वाश्च
सद्धर्म्मसंप्रकाशयन् ॥ त्रिरत्नसमुपास्य सर्वसत्वानपालयन् ॥ कालात्समय प्राप्य सर्वस्वं सकलां भुवं ॥ संकल्प्य सांघिकं वृद्ध्वं न्तरे प्राणाति
नात्ययं ॥ यत्कृत संगतिन्त्राय पाशुदानं कृतं पूरा ॥ तत्सत्य विपाकेन तथास्मकाले पारिवृत ॥ यथा श्रूयतां पूर्व यूष्मा ति रस्य भूपतेः ॥ तत्र
दानं प्रवक्ष्यामि यथा भगवान् अभ्यदित् ॥ पूरा तद् नृपती राजा राजगृहे पुरुषन्तम ॥ बिम्बिसार नाम्नि तस्य धर्म्म हृक्षिपे नायकः ॥ तस्य पुत्र महीपाला २८
ज्ञातशत्रुर्नाशयः ॥ तस्य पत्र उदासीभद्र तस्य पुत्रो धिकृत ॥ तत्पुत्र काकवर्णी च तत्पुत्र सहली स्मृतः ॥ तत्पुत्र कुबेरमान नः सर्वत्र भुवन
व्यापि ॥ महापद्म कुलजात ॥ तस्य पुत्रो लवल्कथः ॥ तस्यात्मजो कवराजा प्रसेनजित्वपालमः ॥ तस्य पुत्रो हवनन्दः नन्दस्य नृपति स्मृतः ॥ विन्दु
सारा राजवराजा नृपति भूपतिः स्मृतः ॥ नागनपाटलीपुरंकृत्वा राज्यम पालयन् ॥ तस्य पुत्रो हव सुसीमः सुसीम दुर्गाविश्रुतः ॥ स गौरवसमय
न्पुत्र वम्यापृथ्व्यांधि विजावसन् ॥ तस्य पुत्री हलडाङ्गी कल्याणी कमलोपमा ॥ सा कदाचिन्निमित्तेन ... निर्वेद विवर्जिते ॥ दृष्ट्वा तस्यापि तु नराधा
हीवसमादनात् ॥ सा धस्यापि सुगायाहि नाज कल्कि विख्याति ॥ प्रधानतायमोन्न तस्य पुत्रो जनयिष्यति ॥ एक नाजा महीपालो जम्बुद्वीपश्वरो
हृदक ॥ द्वितीया यतिनोलहः तित्रवनास्वनवल ॥ इत्यादि स्तनिमित्तेः श्रुत्वा तद्वाक्य ... दास्वतायथ्यासमनो हत्वा वाहकोदस्तु भेकाः

तिं कं प्रश्न ॥ खेवं व्यस्तापयत्कृताञ्जलिः ॥ देव किं न विज्ञानीषे ब्राह्मण्यहं न नापिनी ॥ पिता मे ब्राह्मणः साक्षि माताऽपि ब्राह्मणी किल ॥ श्रुत्वा ब्रवीन्नृपतिः श्रुत्वा
तन्मवं मे विचारय ॥ ब्राह्मणी चेत्पुरा कार्य्यं स्याच्चाहं नापिनी यदि ॥ इति तया समाख्याते श्रुत्वा स विस्मितो नृपः ॥ तां स कृताञ्जलिं लोकेषु नयनं वत्समपृच्छ
त ॥ केनैवं नापितं कर्म शिक्षितं त्वं सद्विजे ॥ तवैव देव ममाद्य त्वं मैव श्व भयदीक्षसि ॥ इति तेन महीभुजा पृष्टा सा ब्राह्मणी पुनः ॥ सा कृताञ्जलि विनति
कृत्वा तं नृपं भव मब्रवीत् ॥ शृणु स्वामिन्प्रसीदात्र सत्यं विज्ञप्यते मया ॥ प्रियायामिह संस्थायां नाऊं कृपितं नित्यं जितां पृथ्य यथाहं ब्राह्मण्या कृतिरेव
स्त्रीत्वं हि साधनं ॥ कथं तु शिक्षितं कर्म नापितस्य मया प्रभो ॥ तं यथाहं प्रवक्ष्यामि पित्रादि विड्वत्स शतं ॥ तथापि मया गृहं कृत्वा स्वस्वच्छंदं कर्तुमर्हसि ॥
एवं मया समाख्यातं श्रुत्वा स नृपितो नृपः ॥ तां अन्तःपुरिकाः सर्वा निर्भर्त्स्यैव नृपादिशत् ॥ धिक् वः सर्वा हृदयं या हि स्त्री दृश्यते पिनिर्याजिता ॥ श्रुत्वा
क्षिप्यास्य कार्य्याः काः पुनः का भवमादिशत् ॥ हड्डिके यदि मां कार्य्यं कवित्तु मे शिवां च्छत ॥ नापितं कर्मणि हृदयः कर्त्तव्यमाकदाचन ॥ इत्युक्त्वा दिष्टेन
न दृष्टा ॥ श्रुत्वा सा ब्राह्मणी सीता ॥ सा कृताञ्जलिः प्रणम्य तं न त्वा पुनर्न वन्यवक्ष्यत ॥ स्वामिन्नहं तव दास्यामि हकी भिन साम्प्रतं ॥ अद्यानवद्य सदा निर्गुणं नानि च
ध्यामि न च नान्यथा ॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा स ननन्द प्रमादितः ॥ सर्वान्तःपुरिका मध्ये तामग्रमहिषीं व्यधात् ॥ तदा स नृपती नाऊ तथैवं प्रति
चानयन् ॥ सार्द्धं भुक्त्वा यथाकाम रमे मार्दवं प्रेम सा च नागः ॥ तता ब्राह्मणी नामा क्रीतमानाय यथासुखं ॥ प्रोक्ता स्वापन्नस त्वा कृत्या शुचि वर्धूकृष्णा जि
का ॥ तदा सा ब्राह्मणी मत्वा स्वगर्भदानका लवं ॥ नृपतिं तं समाम त्र्यपूर्णाम स्थाय कृथ्या ॥ स्वामिन् कविज्ञानपत्र यथा मगर्भे समहत्वा ॥ दक्षिणापार्श्व
वा

तासि त्वं तदस्य नृपतेः प्रूःण।। मनःप्रसन्नकर्तृकेशश्मश्रुप्रसाधय।। ततःक्रूनृपतीनाज्ञासुप्रसन्नमनामऽभूत्।। अतिविश्रितवनं दद्यादिति साप्युपसमिकुर्कां
।। इति तासां वचः श्रुत्वा ब्राह्मणीना तथेति विहितं प्रोक्तात त्रापि तं कर्म्म नैव शिक्षिता हतलि शिक्षिता।। यथासा नाडिकाबाला कृतकर्म्मसु शिक्षिता।। त
दन्तःपूर्विका नाहि विहृण्यवं न्यवदयन्।। स्वान्तकः पूरस्माकं तवका या प्रवर्त्तिता।। नापितीसा सुसंवृत्ता कृतकर्म्मसु शिक्षिता।। तेहवनां सनाथ्य
याकेशश्मश्रुप्रसाधयति।। नैव क्रियमाणानाया केशश्मश्रुप्रसाधिका।। इति तासां वचः श्रुत्वा तथेति स नराधिपः।। कदाचित् तां सकृद्राज्ञीस
माम ओवमादितता।। नाडिके त्वं समागत्य कृत्यं मम प्रसाधनं।। त्वमेव सर्वदा नित्यं केशश्मश्रुप्रसाधिका।। इत्यादिष्टं नरनाथ श्रुत्वा सा नाडिका मुदा
।। तथेति संप्रतिज्ञाय प्रसाधयत् तं भूमानमका।। यथासा स्वामिनः केशश्मश्रूणि संप्रसाधनं कृत्वा तस्य नराधिपस्य मनस्तुष्टिं सुखं व्यधात्।। ततः स नृप ३०
पतिनाज्ञा तयैव संप्रसाधितः सहसा सौख्यसमासाद्य निद्राभेजे विमोहितः।। तथा स नृपतिर्निद्रासौख्यं लब्ध्वा समुत्थितः।। तां नाडिकां पूर्णमासाद्य प्री
त एवमभाषत।। नाडिके मम महत्सौख्यं त्वया कृतप्रसाधनं तथैव कवनं दित्सुं त्वं यं यदिच्छसि तं।। इत्यादिष्टं नरनाथेन ब्राह्मणीसा प्रमोदिता।।
नृपतिं तं समालोक्य प्रार्थयदेवमानता।। स्वामिन् यदि कवान्तीका सत्स्वमिष्टं तिभवन्।। तव केसं गतिप्रश्नस्य नत धनं प्रदापि हि मा।। तयैव प्रार्थितं नाडा
दृष्ट्वा तां नाडिकां मुदा।। संदिग्धः स्वचिन्तं व्याख्यापूनर्नमहाराज।। नाडिके नापिनी त्वं हि वा गाहु अत्रियान्नृप।। तत्कथं त्वं मया सार्द्धं संगमस्यात्र पुत्र
।। ततदित्यन्य धनं वालस्य स्व यच्छ मेयं दीप्सितं।। सर्वमेव प्रदास्यामि प्रीतास्मि ते प्रसाधनात्।। इत्यादिष्टं नरनाथेन ब्राह्मणी सा विषादिता।। नृप

न कांप्यात्युद्धस्तु मयि न वाञ्छति ॥ जननि माहं संपूर्णमासस्थास्य कथं चन ॥ यत्त्विह कापि कुपुत्रविषयेन निपाविव ॥ तथापि धैर्यमालम्ब्य तिष्ठ
मातर्विषीदमा ॥ अवश्यं हि विनाशाय पुत्राः सर्वे जनावृताः ॥ अवश्यं ह्यविनाशाय वर्त्तन्ते महतामपि ॥ विधिविष्णुहरा येपि किं येन तेकवा
नाहं ॥ तथा हत्वा कनकीपुत्रा महीना थालम्भजीवत्व ॥ तत्किमत्र विषादेन निश्चयं निपुणस्थितः ॥ तत्त्वा निर्जनं नत्वा तपस्या इष्टकर्नन्तपः ॥ संसार
गतिं निर्मूल्य कान्तिर्दुःखि सम वाप्नुयां ॥ अथ वा तं मय प्राप्त जित्वा वा निपमङ्गलं ॥ नाजासन्यालयं लोकं यास्यामि त्रिदशालयं ॥ ततिमत्वा
सखं तिष्ठ मा विषादं कुरुष्व प्रभो ॥ सर्वथाहं त्वयाद्य तत्र वंश धर्म्म वर्द्धनः ॥ इतिमत्वा परं प्राज्ञा सा लोकादानक सुधीः ॥ सुधीनावीर्य वाक्य
तुष्टया मिकामृताचनरा ॥ तथा पुत्रो दिक्षुत्वा जननी साप्रसादितां ॥ इच्छान्तस्य स्वकावधूः ध्या तत्वेवं समाचिन्तयन्ती ॥ यथा दिष्टं मितिरक्षे
रक्षयं हि नृपाहव ॥ इति निश्चित्य तत्पूर्णं पालयामास सर्व्वनं ॥ ततः सति विसालायां गत्वा लिपिन्यभिजत्र ॥ मिजित्वाकृमतः सायाँ
यथो पार्यं कृत्वं सुधीः ॥ तत्र तस्तु समानो स्म कृमा हि या अभिजनः ॥ स तु सुधीः सर्वविद्यानां स्कन्ततापानमाययौ ॥ गाउ हयात्रिनत्वानां लकूफ्या
निस्माहितः ॥ मिजित्वा कृमतः स्कन्धं सहस्रापानमाययौ ॥ ततश्च सर्वशास्त्राणां विद्याक्रमादङ्कितः ॥ अधीत्य सस्कधीः सकघां सहस्रायानमाय
ययौ ॥ एवं सदानकाः सोकः सर्वविद्याविचक्षणः ॥ विनीतो वीर्य्यवान्धीनां नृपां भवद्घनाजना ॥ एवं तं स्वप्तजं धीनं नृपाभिकं विचक्षणः ॥
दृष्ट्वा स जनकाः राज्ञा ध्या त्वेवं समचिन्तयन् ॥ अयं हि धनकाष्ठं विचक्षणः ॥ अन्नृपां भवन्तु ॥ ततं मदत्तराज्यार्थं प्राप्य राजा भविष्यति ॥

मा॥ श्रुत्वाथ इति स्वयं स्मृतिं [illegible] ॥ इति कथया मया स्थातं श्रुत्वा स नृपो निर्ययौ ॥ तस्या गर्भे सुरत्वं चापि दृष्ट्वैव सम्प्रदानयत ॥ अपि इमस्याः स्वभार्यायाः गर्भसं
ज्ञायकस्तु तः ॥ अयं हि नन्दना तयोश्चैव [illegible] महीपतिः ॥ इत्युक्तो भार्यावचनं [illegible] प्रतिनन्दितः ॥ अथ [illegible] सम्प्राप्य च न्ययत्तु रखं ॥ तत
सा [illegible] समय [illegible] ॥ काले [illegible] दर्शनीयं सुतं [illegible] दासजनका दृष्ट्वा [illegible] कर्कटी [illegible] ॥
[illegible] विस्मय ॥ ततः स नृपतिस्तस्य कृत्वा जातिमहं भूपः ॥ नामधेयं विधिवत् [illegible] भार्यायास्तवैव [illegible] ॥ प्रियं किमस्य पुत्रस्य नामधेयं वि
धास्य [illegible] कथं कुर्यां [illegible] ॥ इति [illegible] श्रुत्वा सा [illegible] ॥ [illegible] भवत्॥ स्वामि 31
[illegible] नृपराजाज्ञया [illegible] ॥ [illegible] नाम [illegible] ॥ इति [illegible] नाम [illegible]
[illegible] नाम तस्याभि [illegible] ॥ ततः [illegible] प्रतिपालितः ॥ पुष्टः [illegible] ॥ पाशु [illegible]
विपाकेन सः बालकर्कटी [illegible] ॥ [illegible] द्रष्टुमपि नैवाप्यवाञ्छत ॥ तथा [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] द्रष्टुमपि न वाञ्छत ॥ [illegible] ॥ धिग्जीवितं तस्य संसारे [illegible]
[illegible] ॥ किं तस्य जीवितं नापि यस्य [illegible] ॥ [illegible] ॥ यस्य [illegible] द्रष्टुमपि नवा [illegible]
[illegible] किं करिष्यामि यास्यामि [illegible] ॥ यस्य [illegible] कर्मविपाके न [illegible] ॥ [illegible] किं करिष्यामि [illegible] न विद्यते ॥ धिग्मां [illegible]

नेमिति शमादिश ॥ इति तेन नरेन्द्रेण प्रार्थितः स यतिः सुधीः ॥ चिन्तुमाय नयं तं समालोक्यैवमब्रवीत् ॥ राजन्नुवाच कुमारो नाहं संप्रविज्ञाय दिक्ष
सि ॥ तत्प्यपि तत्राकरिष्यामि गत्वा स्वर्णमधुप ॥ ततः कुमारान् समादाय तत्र स्वर्णमधुप ॥ उद्यानं व्रजता राजन्नहमप्याव्रजामहि ॥ इत्युपदिष्टं
पतिव्राजा श्रुत्वा स नृपतिस्तथा ॥ कुमारांस्तान् समादाय ययौ स्वर्णमधुप ॥ ततः पिङ्गलवत्सः स आजीव स नृपाज्ञया ॥ तत्रोद्यानमतानां स्व
वर्णमधुपं ययौ ॥ तत्रापि पिङ्गलवत्सः विज्ञ सा यान पाप्य स ॥ कुमारानपि तत्सर्वं स्वस्वस्थाननिर्दिदेश ॥ एकतः सर्वप्रश्नं ज्ञात्वा श्रुत्वा एकः साष्टु
प्रसः ॥ अन्येकं तस्य तं दृष्ट्वा पुनरेवं व्यवदत् ॥ वत्स राजकुमाराः संप्रविज्ञातुं वृणुष्वापि ॥ स्वर्णमधुपं त्वमपि गच्छ तथाधुना ॥ इ
ति मात्रोदितं श्रुत्वा सा एकाप्येवं वदत्तथा ॥ अनिश्चयाहं पितुर्मातः कृपयास्य पुनः कथं ॥ इति पुत्रोदितं श्रुत्वा माता सा एवमभाषत ॥ तथापि पुत्र तं
कुलं मापि गच्छ त्वमर्हसि ॥ इति मातुर्वचः श्रुत्वा तथेति स नृपात्मजः ॥ तत्र गत्वा पुनस्तं त्वामातं नमेवमब्रवीत् ॥ मातः न हं गमिष्यामि तवाज्ञा मिन
सा वहन् ॥ अहं प्रतापं प्रेषयास्माकं मित्रं कुलं सतातावरं ॥ तथा स पाटलीपुत्रो विशिष्ट नासमीप्स ॥ नाथ गृहां महामन्त्री पुत्रा तत्रैवमब्रवीत्
॥ अपि राजकुमार त्वं कुत्र यास्यसि मां प्रति ॥ अहमप्यागमिष्यामि किं तत्कार्यं वद ॥ इति तेन सहाय न पृष्टः सा एकः सादरात् ॥ सचिवेन
धर्मपतेनामा मन्त्री एवमभाषत ॥ सोऽवे राजकुमारः संप्रविज्ञातुं मिच्छति ॥ तद्यथा सप्रयाणं स्वर्णमधुपं धूनात् ॥ अहमपि तथा तत्र तदनु
सहसा वनं ॥ तच्छ्रुत्वा त्वं मया सार्द्धं यदि पि छासि वाचस ॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा सा एका हि सपास्मज ॥ तथा तं गजमानूक्ष तत्रागत्यानुपावन

ट्वेष्यत्वा नरेश्वरो विन्दुसारो महीपतिः॥ अपि प्रियपि स्तनं तस्मिन् न स्नेहं कृत्वा प्रसादनम्॥ ततः स नृपतिर्नाम ब्राह्मण्या चाथ यासह॥ क्रीडमा
ना यथाकामं सोऽस्य स्नानमस्तनः॥ तदा सा ब्राह्मणी सुगर्भिणी भूत्वा स्तनं भगिका॥ ततः सा समये सुतं दानकं दिव्यसुन्दरं॥ कृत्वा जनको
राज्ञा तद्दृष्ट्वा समुपागतः॥ सुलक्षणं कंसुतं ज्ञात्वा पञ्चस्कन्धं वल्लभिः कृतः॥ ततः स जनकस्तस्य कृत्वा जातिमहं महदा॥ अहो धनं विभ्रमुतं प्रिया
मवमस्कारमत॥ प्रियं किं जनकस्यास्य नामधेयं कथिष्यति॥ यथा नहि प्रियतं नाम तथा कुरुष्वा विप्रतः॥ इति तं लसमादिश्य ब्राह्मणी सा प्रिया
दिता स्वामिनं तं प्रश्वस्थेवं स्वयं दयसमादनात्॥ एकापि विनात्मा क जातायं जनको गतः॥ विना तस्यात्मकस्य कुलस्य नाम धेयं वर्धियतास्य
॥ धात्रीहि पालयामास बालकं तं सुलक्षणं॥ तथास गत कलाहि धात्री हि परिपालितः॥ पुत्रः कुमारः प्रवृद्धारं तस्य स्व पंकजमिव॥ २४
यदा स बालको ज्ञात्वा सुमानसं प्रयाचितः॥ तदा लिपिशालायां गुरालिपि नाभिशिक्षितः॥ तस्य गुरोः प्रसादेन लिपिपारागतः॥ कुमारो विद्या
श्च शिक्षिताता सांपावयुयोजनं॥ तथा समस्त नलानां लक्षणं विचक्षणः॥ सर्वास्त्रकुशलो वीर्यवान् समतिर्बलो॥ एवं तो कोस्तुकी
धीमान् दक्षमीयो विचक्षणो॥ तत्रास जनको राजा अस्येवं च व्याचिन्तयत॥ अपि हि ब्राह्मणी पुत्रो दक्षो यो विचक्षणो॥ तस्यैव जनि या
पुत्रश्च पत्नीम नृपमानसः॥ तदा का हव राज्ञा मदल्पपात्र राज्याधिपः॥ इति कृतां कुमारा नाम पत्नी सुन्दरीं पराभूता॥ इति सा सह लसी
नुकूलसुरुतसमूपा चनतः॥ पिशलवत्स नामानं पति ब्राह्मणम् ब्रवीत्॥ उपाध्याय कुमारा नाम पत्नी कन्यामिह कथाता॥ कापि पुत्रीयाह वराजान

शीतकतो तकदर्श समीपाद्वितो रोडि
अत्रिपतिर राज्ञा लघीम

पांदस्थानि मिलानि वाद्यान्यहं ॥ यस्यैषां कुमाराणां यानं [illegible] नमूलमं ॥ [illegible] वर्तिलव राज्ञो [illegible] नमीपमं तां ॥ इति तेन समादि-
ष्टं श्रुत्वा तं नृपनन्दना ॥ सर्व एवं समालोक्य मत्वैव प्रत्यचिन्तयन् ॥ ममात्र [illegible] यानं हेमयत्नमयोत्तमं ॥ तदग्राह्यं विद्याभि नागलोकादि
पारवत् ॥ [illegible] अपि तथा दृष्ट्वा मत्वा चैवं व्यचिन्तयत् ॥ हस्तिस्कन्धं हि यानं [illegible] विद्यामहं नृप ॥ एवं समन्तात् दृष्ट्वा राजा [illegible] कालवादिनि ॥
मत्वा विहस्यतास्य श्रयपरिव्राजकमब्रवीत् ॥ हयस्कन्धवडवायाम्य संघश्रीश्च निर्मितं ॥ सर्वेषां मार्गनामं व्याकरणात् एवानध्रुवं ॥ इति
संप्रार्थितं राज्ञा तथा दृष्ट्वा नमस्करी ॥ तं निर्मितं समालोक्य पुनरेव स्वपादिशत ॥ देवयस्यासनं [illegible] संसारात्र हं वल्लवलं ॥ इति श्रुत्वा कुमारा
ः सर्व एवं व्यचिन्तयन् ॥ ममैवात्रासने [illegible] हं स्व [illegible] नराधिप ॥ इति सर्वपिता [illegible] प्रतिमानिय ॥ तदा दिष्टं माकुर्ध्व स्याः [illegible]
कापि नृपात्मजः ॥ स्वासनं प्रवरं दृष्ट्वा विहस्यैवं व्यचिन्तयत् ॥ मम राज्यासनं [illegible] यस्य [illegible] न्यासनेव नं ॥ तद्राज्ञ्यं [illegible] विद्या [illegible] त्रितिन
न्द्रितालवं ॥ विनृस्ता नानपाहत्वा नदं [illegible] कासनवरं ॥ तदर्शकालव राज्ञास्थितिकादि नालवं ॥ ततः [illegible] सौ नृपात्यय स्फुटनीश्वाविधि
र्घया ॥ पिङ्गलवल्लमाङीवपुर्नयवमता घातः ॥ उपाध्याय कुमाराणां परित्र [illegible] संनिमिश्च ॥ यात्राराज्ञा हविन्द्रं तं ममाग्रहितदभयी ॥ इति
संप्रार्थितं राज्ञा स परिव्राजक आत्मनः ॥ पानं [illegible] पत्नीडेवमृपादिशत ॥ राजन्नपस्य वरपात्रं पानं [illegible] नमूलमं ॥ सारङ्गं
गालव [illegible] नं भिनि भिमला [illegible] नृमीयतां ॥ इति तेन समादिष्टं श्रुत्वा तं नृपनन्दना ॥ सर्वान्नपानपात्राणि दृष्ट्वैव प्रत्यचिन्तयन् ॥ ममात्र

त्॥ तत्राशोक कुमारो सौ गत्वा स्ववर्णं जुगुप ॥ सर्व्वेषां कुमाराणां तंतस्थो भूमितलासन ॥ तत्र कंसं क्षितौ दृष्ट्वा विन्दुसारनराधिपः ॥ तीर्थिपरिव्राजक
मालोक्य प्रार्थयदेवमादरात् ॥ उपाध्याय कुमाराणां परीक्षस्व विचारयन् ॥ कोऽसत्य याहवं राज्ञः स्यामिति समादिश ॥ इति संप्रार्थितेना
ऽऽसप परिव्राट् यतिः सुधीः ॥ तं नृपं तान् कुमारांश्च समालोक्यैवमादिशत् ॥ राजन्नेतान् कुमारान् सहाकाशे निसमानय ॥ ततस्तेषि समालोक्य
तथैव क्षमिति यथा ॥ इति तेन समादिष्टं श्रुत्वा स नृपतिस्तथा ॥ तत्कुमारान् नानासर्वाननुपाम एवमादिशत् ॥ तायूयं गत्वा सर्वे कुमाराः स्मय
दिप्सितं ॥ तत्राशोक कुमारोपानीय पुनः स्कन्धमुपस्कृतः ॥ इति नाज्ञा समादिष्टं श्रुत्वा सर्वे पितुर्जनाः ॥ तथाशोक कुमारोयं तथापूजानुवदयन्
॥ अशोकस्यापि मातेव माह्तं प्रेषितं तदा ॥ शाल्योदनं दधिमिश्रं व्यञ्जनसन्नसान्वितं ॥ दृष्टमयं ताजनं यानं पानीयं च विभाजितं ॥ ततः कुमारः ३३
सम्पानीयः प्रवतस्थे ... ॥ तत्रापि नामिकं दृष्ट्वा विन्दुसारो नराधिपः ॥ पिङ्गलवत्समाजीवं नमस्कृत्य तमब्रवीत् ॥ उपाध्याय परि
क्षतां कुमाराणां कोमरन्ह यत् ॥ राज्य प्रसादतः प्रमाः पातु भविष्यति नराधिप ॥ इत्येवं प्रार्थितेनाशु श्रुत्वापि पिङ्गलवत्ससः ॥ दृष्ट्वा हानासनादी
नि तत्क्षणमेव मचिन्तयत् ॥ अशोको राजा भविष्यति नूनं न त्वन्यः कोऽयं नृपाधिपः ॥ नानाविध प्रकारेण ... कथं वक्ष्यामि तथा ॥ राजा भवति ... कथं भूवं
वक्ष्यति ॥ इति विचार्य नृपः कुमाराणां वा ... कं हि घातयत् ॥ तदत्र नृपत एवं कथं वक्ष्ये महद्भयः ॥ तदत्र तां मदन ... निश्चयमिसाम्यतं
इति निश्चित्य तान्ससविपिङ्गलवत्साजीविकः ॥ तं नृपं तान् कुमारांश्च समालोक्यैवमादिशत् ॥ शृणु राजन्नेव ... यात्रागा हव तत्व ...

ङ्गलवत्समाजीवं न हन्तव्यमपकृतं ॥ उपाध्याय सोमको राजा कुमारान् सम्यग् व्यधात् ॥ कृतमनेन सम्यगादिश्य मनःप्रसादिताश्च वयम् ॥ इति दूतः कथयामा
स श्रुत्वा लोकोऽपि विस्मयमाप ॥ राजा सोमकोऽपि तु न प्रीतिं तां सम्यगदर्शयत् ॥ इति तेन राज्ञा दिष्टं श्रुत्वा सा नृपवल्लभा ॥ पिङ्गलवत्समाजीवं
नृपं सम्यगादिशत् ॥ कदाचित् विनम्रः पृच्छति निर्वर्ण्य च नातु सर्वदा ॥ ततस्त्वं प्रत्युत्तरं रत्नभूगर्भाद्वत्स माश्रय ॥ यदा सोमकान्तरेऽत्र तव
स्वयं मया हन्तव्यम् ॥ अतः परं न ग्रहं कर्तुं हृदयः आगन्तुमर्हति ॥ इति तस्या वचः श्रुत्वा कथयति प्रबोधितः ॥ पिङ्गलवत्स आजीवं प्रत्युत्तरम्
दम्भमाश्रयन् ततः छिन्नवसनतस्य विद्युतान स्वरूपतः ॥ ततोऽपि सा हि भावपूर्वा सा विरूपा हव रूपा ॥ नरास सज्जनेको नाजातो कुमारान्
न्विनीय कृतं ॥ जन्तोः सोमकं वीरमा सम्यग् पूर्वनवमूर्पादिशत् ॥ गत्वा सोमकः कुमारान् ऊर्ध्वं गृहीत्वा शिलातिथिं धूपं ॥ बलात्पायप्रयत्नेन सम्यक् कृत्वा सेना
समयं कृतं ॥ ज्ञात्वा दिश्य ततः त्रासोत्तम सोमकं बलान्वितं ॥ प्रासादे पर्यौ च विनो भर्तुः दृष्ट्वा सर्वार्थसंयुतं ॥ ततः सोमकः कुमारः सैन्य निर्गच्छतु
सूनादद्धिः ॥ चतुरंगबलैर्युक्तः श्वेतवल्लिविशांवशी ॥ ततः सोऽस्वजनाभ्यां नृपाल सोमकेन नृपालं ॥ निवार्य धर्मतथा सैन्यं दृष्ट्वा व्यग्रो पय
कथं ॥ कुमारान् प्रहर्तना ॥ किं सैन्यानां सम्पिकं प्रहारो ॥ ततस्तु केन संग्राम यात्स्याम हु वयं कथं ॥ इति तेन जस्थाने सर्वे विस्मिताः सोमकस्य
त्सर्वविद्या ॥ यदि राजा हव यात तदस्तागर्भ ह वस्तुम ॥ इति तेन कुमारेण प्राकृतमात्र सूनाधिपाः ॥ सहसा सैन्य भञ्जनेन स्वायत्तसमसोमक
येन ॥ ते दृष्ट्वा सैनिका सर्वे विस्मिताश्च सम्पतिता ॥ तत्र यान्ति भस्मानि प्रागङ्गं सम्पाचनतातः सोमककुमाराणां विप्रगृहे दिव्य

ऊनं श्रेष्ठं पात्रं चयानमुत्तमं ॥ तदत्राहं त्वयैव हि राजा लोकाधिपो ध्रुवं ॥ एवं सर्वकुमाराः कपिलवस्तुस्य नन्दनाः ॥ अहं राजा नवान्यस्यादि
त्येवं पुनस्तथा चिन्तयन् ॥ अन्यः कश्चिदपि तदा कश्चिदहमेव पानभोजनं ॥ आत्मानः श्रेष्ठमालोक्य तथैव समचिन्तयत् ॥ यन्मम श्रेष्ठमयं पात्रं पानं यानी
यमुत्तमं ॥ काष्ठे भाण्डे दन श्रेष्ठं मज्जनं दधि विचित्रितं ॥ तदा राजा त्वयाहं नमस्य प्रीतितो नृपाः ॥ इति निश्चित्य लोकाः नान्दितः स्वामिनं यथा ॥
तत्र समागतेन तान् प्रसन्नमुखान् दृष्ट्वा ॥ सर्वमनतः तद्वचनं वक्तुमग्रे प्रसीदति ॥ इति स्वजननि पूर्णं विबुद्धमुखान् दृष्ट्वा ॥ यत्ताचिन्तित
संस्थितं पप्रच्छेवं समादरात् ॥ ताव तत्र कोऽयं कुमाराः राजा भविष्यति नृपः ॥ तत्सर्वं समुपाख्याय मनो भयनिवारयत् ॥ इति प्रस्तुत जनन्याः समु
त्थाय कः प्रमादितः ॥ सर्वमनतः स्वहस्तान्ते मातुर्नयन्नवदयन् ॥ मातः श्रेष्ठ तथावश्यं नास्ति नाहं तादृशं यथा ॥ व्याकृतं तत्सविस्तरं त्वयैव २४
याहं नृपः खलु ॥ तथापि कुमाराः श्रेष्ठमहं दन सामस्कती ॥ व्याकरोति समर्थं च यानपात्रमन्नादिकं ॥ यत्र स्थानं वरं श्रेष्ठं मासतेता
जनवसं ॥ हा ह्या हृ पानकश्चैव सानुराजा भवेत् खलु ॥ इति तन्नाहं तादि श्रेष्ठं त्वां दृष्ट्वा नृपो यतः ॥ तथात्राहं कथयामि राजा लोकाधि
पः खलु ॥ यत्तां प्रवरयानं नागराजं महल्लकं ॥ आसनं पृथिवी श्रेष्ठं मन्यते जननं वसां ॥ शाल्योदनं दधि पिण्डं मज्जनं यं च पानकं ॥ त
दत्र नृपातिमर्गं त्वयाहं नमस्कृतः ॥ इति तत्र तेन संवसमन्नानि सम्पत्सा ॥ जननी समुपस्थिता प्रत्याक्रोशं हर्षिता लवतां कृतः
पिण्डं लवणमपि पयः पिवन् ससुवितं ॥ अथ कजननी राज्ञी नृपवित्तमनुमानतः ॥ तदा सा प्रोत्साहिता वाक्यं प्रियान्वितानि सा ॥ पि

मनातस्य मध्यस्य मन्त्रकुर्जाहि प्राय कावनरवटकानि निपातितानि ॥ तत्र सौम्यत्य जयरत्न खंटकांकां निपातितं ॥ लङ्काधाधि हिन्नास्या

दृष्ट्वैवं वंष्ट्रा चिंयन्ते ॥ इदानीं विटकाभयं निपातयिष्यामि कः ॥ यदा नाशं कृता भक्तं नूनं निपातयिष्यति ॥ तथ यथा तत्र कुमारो नाम नाशनेन वृतवि

ष्यति ॥ तदुपायं करिष्यामि स्वात्मनः कार्थसाधनं ॥ इति चिन्त्य तत्र मन्त्रिभिः सह बुद्धिः ॥ प्रति हि त्रिकृतान्यापि पश्चात् मासा [illegible] ॥

ततः शामान्तु तु के कुमकी प्रतिबोधयन् नेत हासि तस्य यथ पुनः नवभूप दिशत ॥ सुधीराय कुमाराहि कुवाः कपाटुना भयः ॥ निनाननकत्ती

व्यक्तस्याहि ॥ भिवाप्यिकि ॥ अनेकाहि सुधीर्धीयः सर्वविद्याविच [illegible] देवनाति [illegible] निर्दिष्टं [illegible] ॥ तत्त्रा [illegible] पपि यथा मि

ना [illegible] कं नृपात्मजं ॥ तथा च सर्वदा सम्यकं म [illegible] लस्यात्स्मकां ॥ [illegible] नादिते कृत्वा सर्वमात्मा [illegible] तस्य [illegible] प्राप्ति [illegible] तथा [illegible] कं

ना ज्ञानेन कर्तुं मिच्छति ॥ तस्मिन् समये पर्व्वेतं तत्र शिलाविनाधिता ॥ तत्र हुतं नाम सरित्कुं तत्र स सीयं प्रेषयति ॥ ततस्तस्य पितुना [illegible]

[illegible] धवलान्वितः ॥ स सरसी [illegible] तस्मिन् शिलामूपाचनं ॥ तत्र प्राप्य पूर्वा पानं शिलासनं [illegible] ॥ नागानां समावस्थे से

[illegible] ॥ तथा तत्र निरुद्धापि सर्वनरेन्द्रान् वासिनः ॥ [illegible] नसुसीमन्तो [illegible] पवसमुद्रयः ॥ एकापि हि तदा तस्य सुसीम [illegible] ॥ नि

[illegible] सम्मेलन ॥ तथा तत्र च विनष्टिलास सुसीमान्नृपालजं ॥ तत्पुनः [illegible] लोककथं चन ॥ तत्रैव नगनापानां स

ह सीमावलैः सह निवसं रचितं तत्र [illegible] नस्यं ॥ तस्मिन् समये तत्र विदुसाया नाधिपः ॥ [illegible] न समनृपापार्ज्ञ [illegible]

इत्यादिनि

मारथं ॥ चतुर्नवलेः सार्द्धं ऊर्मिभूपाचनलानस्यां ॥ अथ कूर्मानस्य क्षेत्रदोससम्पाप्तिको ॥ कोपूर्वः पर्वकांमा गर्भसिक्तिनन्दनो प्रणकृतः ॥
कथानस्य कूर्मानस्य देवकांश्चपुत्रसादिकाः ॥ वलेकीकिंत्र महाबमवमे श्रवयन्भूनेः ॥ अथ कायचक्रवर्त्तिविष्णुपितृकद
ननपरिग्रहसहस्रयोजनवृक्षकं ॥ कूर्मिनकसमाकर्ष्य सर्वलोकाः सविस्मयाः ॥ तस्यागमनमालोक्य पुत्र कूर्म्मसमोदनात् ॥ तथापि
ऊर्मिलायोनाः सर्वे कदर्थादिकाः ॥ अथ कागमनं श्रुत्वा सर्वमार्गान्वि शोधयन् ॥ कतपूर्वमुपचन्धृत्वा प्रापुः क्रन्यसमादिनाः ॥ स
वैपायाः कूर्मायं नेनस्सेव प्रार्थयन्मुदा ॥ विजयस्य कूर्मानाद्गुरु नाथो किं विरुद्धं कापन स्वतः कूर्मानस्य विकूर्मा रूपावयं खलु ॥ अपि
रूपवयं नेदविनुसानस्य लघुपतिः ॥ किंतु कूर्वन्ति नामाल्या दूषणः पर्निरूपं तथा ॥ कूत्तेव प्रार्थयन्समहगादन ज्योतिकाः ॥ प्राभय २७
कूर्मानकेन ऊर्मिलामहात्तेवैः ॥ तत्र सहविनश्चित्वा विज्ञप्य दूरसपुत्रं ॥ सर्वाधर्म्मप्रतिष्ठाप्यकाः सेन्यान्विकाचनकः ॥ अन्यत्रापि
तथासर्वान्द्रष्ट्वा तुल्यासमन्ताः ॥ सत्ताञ्चीताप्रतिष्ठाप्य प्रचवीनयं सोन्विताः ॥ तत्पश्चात् समाकर्ष्य सर्वलोकाः प्रमादिकाः ॥ अपातन
डरिकाश्चापि तस्याहार्मि नसावहन् ॥ एवं नागकूर्मजातासा वासमृत्युमकृतः ॥ यशसापूनयश्लाकंस्वर्दंसंसमूपावयता ॥ तस्मिन्नेव
स्वयंवानुसर्पिः सन् पालजः ॥ उद्यानान्पादत्विपूर्वप्राविशनात्क्रीडायान्वितः ॥ अथ्याम्राकृदा तत्र स्वस्थाः काहिंध मकृतः ॥ निर्ग
कृत्यादलीपूजितस्सीमनमपश्यत् ॥ दृष्ट्वा सहसा पायसी समकां नृपालजः ॥ शिलाहि नियत्रानात्प्रग्नामहतसम्भूतः ॥ कदाचनं स्मती

हवदालङ्ग ॥ अस्माकं नृपतिनाज्ञा क्रियतां त्वयाधुना ॥ सुरूपीमातृयशोधरास्तदानं त्वया लभेत् ॥ नाथ संस्थापयिष्यामि त्वया नो वयं ध्रु
वं ॥ इति तेन मन्त्रीभिः प्रोक्तं श्रुत्वा स नृपतिस्तदा ॥ आक्षिप्य तान् मानपाप्वक्रोधं ज्वालाज्वलितः ॥ तथा क्रोधं विहाय सज्जनकं तं यज्ञफलं
॥ दृष्ट्वास्माकं सुधीवीनादतत्फलं तेवम ब्रवीत् ॥ यदि मयाकृपावकं कुशलं वियत्खलु ॥ तेनात्र देवतापादे वध्वा त्वं मस्तकेधुना ॥ इत्येवं
प्रार्थितेन देवताः संप्रसादिताः ॥ तथा प्रावर्च्चयपदं तस्यास्माकस्य मस्तकं ॥ देवताश्च प्रपद्य चकार स्माकं पितातथा ॥ आज्ञा त्वयि
स्मया क्रान्ता भूमातिभूपालिताः ॥ ततः स नृपतीनाज्ञा किन्तु भावानि नाशिताः ॥ उषू लोहितमत्स्यमृगाय यो यमालयं ॥ ततः तं विगतप्राणं
मस्माकं स ज्ञात्वा तां संस्कृत्य वह्निना पापं विस्मापयद्यथाविधि ॥ ततः स कर्माणि सर्वं तमस्माकं नृपालजं ॥ ज्ञात्वा पिण्डं तथा नाश्रुपति
स्थाप्याभिषेकं ज्ञिये ॥ ततस्तेन नृपेनासौ बोधिगुप्त कृतीः सुधी ॥ अस्मात्य मम कुलस्याग्रे स्थापितार्हविनाशितः ॥ यदा तत्कुशमाकर्ण्य सर्व
लोकाः स नादयः ॥ नागयक्षाः सगन्धर्वा अप्सराः प्रतिनानन्दिताः ॥ तथा स्माकं तेन तत्रासौ सर्वसत्वाहियालयन् ॥ सदा मातृगृहे निरूपसंख्य
मानालयेनाजनः ॥ तत्सुवृत्तिसमाकर्ण्य समस्तसीमः स विस्मयः ॥ स सैन्यः सहसा गत्वा संख्येनः स्वरूपान्वयता ॥ तदागमनेमाकर्ण्य सोस्म
कास्तु मे क्रोधिः ॥ सुरूसा सम्मतं कृत्वा युद्धाय समसाधयत ॥ ततस्तस्य पुरस्याग्रे परिखाः समखानयत् ॥ केचन्के ग्रामाः कृत्वा ऊर्ध्वकाः
पर्यपूरयन् ॥ ततस्तपूर्वीदानस्थाने स्थानसमन्ता ॥ याद्दृ सैन्यबलम् सुन्दरं प्राप्य स्थाप्य न्यवाऊयत् ॥ तेत्र तस्यपूर्वाभावन पूर्वस्मिन्नृपति

मनः हि॥ तदास नृपति राजा विदुसानो तृष्णान्वितः॥ मत्वा कस्मयं सर्वान्मन्त्रिण भवमादिश तु॥ सा मन्त्रिगण समायात कृत्यध्वं मयथ हितं॥ अहं वा
गमनं ज्ञात्वा मा निश्चय हितं नरं श्रयः॥ उक्त्वा ताः पतनान्का ध्रुव विदका श्च संपद्॥ संध्याहि क्रियाकाश्चप नश्मा कोहि श्री विनं॥ तन्न सीमं कृत्स्ना
वेश्म सनृपान यत कृतं॥ ईश्वरा कालिधकं न स्थापयिष्यामि सांप्रतं॥ तत्र कुभिलायां तद्र॥ अस्माकं प्रयतन कृतं॥ सर्वं आह तन्नृपं स्वर्गगामि
ष्यामि यमालयं॥ इति राज्ञे समादिष्टं सर्वं ते मात्यसाधिकाः॥ संमिल्य स्वमतं कृत्वा तेषु अस्माकं तथा ब्रुवन्॥ रात्कुमारवीरा नीया गतं कर्कश
ज्ञान्वितः॥ अद्य वश्यं मनश्च यथाल्पकं निश्चाम्य हकथं॥ ज्ञाता सुलीमा सोतक कुभिलायां प्रक्षितः॥ त्वं पितु मनसो हीति कीर्तनागहितं
कुपतु॥ तत्र त्वां नृपं कर्तुमिच्छामहे प्रयत्नतः॥ तदस्य वचनं श्रुत्वा राजा तु विकुमहेति॥ इति ते मन्त्रीहि सर्व प्रार्थितं भवमादनात्
॥श्रुत्वा अस्माकस्य कथा त्वं सर्वं मितितां मन्त्रिणः अब्रुवीत्॥ ततस्तेमन्त्रिणः सर्वं अस्माकं नृपात्मजं॥ इति ज्ञापितपलिका कृत्वैवं नृपमब्रुवन्॥
राज्ञ नव वान विज्ञानीयाद अस्माकं यत्र आन्विताः॥ तथेह्वक कथंतत्र प्रस्थापयं नृपात्मजं॥ ते नाकामे अमत्वा तु यात्रा गात्रमं समा॥ यथा
नागा विनि मूर्छन दासस्य प्रयत्नात्प्रहत॥ इति ते मन्त्रिणः सर्वे प्रार्थितिसन नाधिपः॥ अहं वनम कथनात्र इति आलोकि मूर्छितः॥ तच्चिन्ता
व्यथितस्तस्य विदुसानस्य नृपस्य॥ कुमार आगम प्रहता श्लोक मे अस्माकं कथं वनं॥ ततस्ते मन्त्रिणः सर्वे तमस्माकं नृपात्मजं॥ अहं लोका नेतलं
कुमारपितुर प्रेत उपानयन्॥ तथा ते मन्त्रिणः सर्वं ते कुमारं पुनः पितुः॥ उपस्थाप्य ननम्स्तु तं भव व्यवहाराय यत्नतः॥ तावदग्रमहाराज्ञी यायं

न्वा हर्त्तुमर्हसि ॥ इति तेन प्रार्थितं श्रुत्वा स च भगवांस्तथा दयया ॥ तथेति तं समाश्वास्य सानन्दं यं समनुगृह्णीत ॥ ततस्तेनाहिता सर्वे तत्र हृदगन्ध
न्धादयः ॥ प्रवर्षास्त्रं न दत्त्वा दिक्षु वर्षे कृपा सृष्टा ॥ तेनामृताभिषिक्ताः पुष्ट्या जीवाः जीवन्ति यः ॥ शान्तेर्य्यापथसंपन्नाः सौम्यरूपाः शुभा
न्विताः ॥ मानमर्यादाविनिर्मुक्ताः पापिशुद्धत्रिमण्डलाः ॥ निःक्लेशा हृत्वसत्त्वान लाभलोलुपा ॥ भूत्वा ॥ मायापापविनिर्मुक्ताः समाधि
समाहितमताः ॥ राजा दर्हत्यदेवप्राप्य वरत्वं बुद्धश्चाभिगः ॥ ततः सर्वेपि तत्रस्थाः व्याधितश्च समाहिताः वन्ध्यापूजया सम्मोप्य बुद्धवत्कृतगा
मपि ॥ ततः सर्वेपि लोकाः समागता पापविकारा ॥ एतत्पूजादिभिः श्रेष्ठां पूजां कृत्वा प्रहर्षिताः ॥ तदापि जलवत्तत्र दृष्ट्वा व्याकुलिताः स
यः ॥ उपत्य सहसा तस्मात्क नृपतेः सर्वमापृच्छत ॥ नाज वेत्ति महाह्वदः तस्मिन् तवोपपन्नमानसः ॥ अवश्यं तद्विधाता निकस्यापि न संभवः ॥
तद्यथां मापि वा तत्त्वा स नृपामप्रस्तर्यः हृदि ॥ का नाम मन्त्रा समाह पुनः सर्वं भूपादिशत् ॥ सा तदनन्तरं भगमन् कुरु दिक्षु वाक् ध्वनिन्दिकाः
मापि व प्रजानीया हि यूयमपि नृपसत्तमेक ॥ अपूर्वादिसंजनपदश्च सर्वे मन्त्रिश्चापि ॥ अमात्या अपि तत्र बहुप्रमानेव चाक्रिया ॥ ततः
स नृपतिर्हृष्टाकानसा ध्यानवाधिताना ॥ पुनः सर्वान् नृपामन्त्र्य पुनः सर्वभूपादिशत् ॥ कवनः पश्चि नाहृदयान पुष्पहृदयं शापि वनः ॥ उ
प्रानश्चापि सर्वत्र हृदय समन्ततः ॥ सर्वत्रापि वनान्तस्थ क्रीडाध्यानप्रसर्वथा ॥ दृष्टान्ते ८ किमानवेपनिपात्य कादवाक् ॥ इति वाक्यमा
मादिष्टं श्रुत्वा ते मन्त्रिगणाः ततः ॥ कथं भगवद्विपर्यस्तमिति सर्वेपि विस्मिताः ॥ ततस्ते मन्त्रिनः सर्वे संदिग्धचित्तिताननाः ॥ कृताञ्जलिपुटा न

हरि

स्वाकृत॥ तत्कालागते समा पूर्व्व: स्तु[illegible]नाक्ताय मार्गवहन्॥ कृत्वा पांशुलिनाकीर्य्य सर्प्पं समन्स्माहितं॥ ततः पूर्ना हिमस्वं मार्गं कानयित्वाल्पे साथ

यत्॥ तत्र य कुसमयं लोके मन्स्मक प्रति भामपि॥ प्रतिरूप्यस्य मन्त्री स सैन्यं स्थापयन्नृपं॥ याम्ये स्थाने महत्प्रपूर्वे सैन्यकै सह॥ पश्चिमे

व महोन प्रभपने स्ववले तत्॥ स्वयं स उत्तरे स्थाने नाथ गुप्त वलैसह॥ स्थित्वा [illegible] सीमन्ते उच्चैरवम [illegible]॥ यथ [illegible] महता नादं पाताय

तुं प्रस्वकृत्या॥ तदा तो हित वान्याज्ञा स्वचन्द्रनं नृपालस॥ इति तेना दिशश्च लास ससैन्यम लध्वस्व त्॥ इति निश्चित्य पूर्वस्मिन् ततः पुन हिम

खायपी॥ तत्र स तं गजा नृपं मन्स्माकं प्रापतं निपुं॥ सात्र दिवसमालोक्य नृपि को हन्तुं प्रयत्नः॥ अथ [illegible] ने निपुं हत्वा वा [illegible] निश्चिक: ३०

॥ सहसा हि समुद्यम्य त पदि हिमस्व उत्थायी॥ तत्र ज्ञाना ग्रिह पूर्वेयां पनि रवायां नृपाज्ञम्॥ [illegible] ससैन्य [illegible]॥

त्रातं पतितं हस्ता मत्वाच मन [illegible]॥ सामान्य [illegible] सैन्य: [illegible] कोम [illegible] श्रीमल्ल [illegible]॥ नाम [illegible]

२८ कं प्राप्य प्राप्नु नन्द महान्तवे॥ ततः स सकला पृथ्वी स्वधर्म्मे [illegible] पालयन्॥ चक्रवर्ति महाना [illegible] जम्बुद्वीप [illegible]॥ तत्पुत्र

सूरी मस्य महानृपा वलाधिप॥ [illegible] कल्प [illegible]॥ सौमानं च

[illegible] विष्णु प्रभु [illegible] समेत॥ ततः सकृत्कृत्य [illegible]॥ [illegible]

पादेन [illegible]॥ [illegible] धर्म्मं [illegible]॥ [illegible]

न्वा हर्तुमर्हसि ॥ इति ते प्रार्थिते श्रुत्वा स यक्षाधिपतिर्नादरात् ॥ तथेति तं समाराय साधु तथ्यं समगृहीत् ॥ ततस्ते नागराः सर्वे ते हृष्टा हृष्टाश
यादयः ॥ प्रव्रज्यासंवरं दत्वा भिक्षवः स कृपाकरः ॥ तं तस्मात् वीपि ते हृष्टाः प्रबुद्धिताजितेन्द्रियाः ॥ भारतो विर्यापथसंपन्नाः सौम्यरूपाः शुभा
त्मिकाः ॥ मानत्यर्था विनिर्मुक्ताः पापि शुद्धत्रिमण्डलाः ॥ निःक्लेशा एव सत्कायनलाहरलाश्च पुनाः भूरवा ॥ मायापाशविनिर्मुक्ताः समाधि
धियमिताः ॥ साऊनादर्ह त्यदञ्चापा व तत्व प्रभचानिशः ॥ ततः सर्वेपि ते हृष्टाः बोधिचर्यासमाहिताः वन्द्याप्रभाः सभामास्थाप्रवरुभुगता
मपि ॥ ततः सर्वपि ते लोकाः समाप्य पौविकाऊनाः ॥ एवं लपूज्यपदिहि स्मर्षपूजां कृत्वा प्रसृजिया ॥ तदापि ज्ञल व तस्मिं ह दृष्ट्वा व्यकुलिताम
यः ॥ उपसृत्य सहसा स्मा के नृपते भवंमापृच्छत् ॥ राज वेत महाद्भुतं हि कृतं पत्रमानसं ॥ अवश्यं कविधाता निकमिथ्या केन संभयः ॥
तदकथां कापि वा न त्वा स नृपामात्यहृदि के ॥ का नामैतत्समाहुः पुरुषपुनस्तवमूपादिशनत् ॥ सा तदन्ते भमत्थ्ना किकुवाफुवानिन्दिकाः
मापेव प्रजनीयार्हि यूयं नमामि नृपस्तवकैः ॥ इत्युत्पादि संतनन्दः ... वं भक्तिप्रपर्पित ॥ अमात्या अपि ते लोकाः सर्व प्रमानेवैचाक्रिया ॥ ततः
स नृपतिरिदं ज्ञात्वा नमामानवाधिकान् ॥ पुनः सर्वान् नृपामन्त्य पुनर्नवमूपादिशत् ॥ एवं तः फलिनाद्भुतानपुष्पवृक्षांश्च शान्तिविनः ॥ उ
द्यानश्चापि सर्वत्र हृदयसमन्वितः ॥ सर्वत्रापि वनानि पुष्पं जातानि सर्वथा ॥ दृष्ट्वा कस्मात् किमाश्चर्यं विद्यालयकादृताः ॥ इति विस्मयाश्च
मादिदं श्रुत्वा भक्तिश्रद्धा ऊनाः ॥ कथं भगवतश्चिह्न पर्यालम्बिताः सर्वेपि विस्मिता ॥ ततस्ते भक्तिमनः सर्वसंदिग्धचिन्तितामानसाः ॥ कृताञ्जलिपुटान

स्वाक्रम॥ तस्मागत्य समासूर्य्य स्तु छ्रनाक्ताद्य मार्गवान्॥ कृत्वा पांशुहि नाकीर्य्य सर्पं समस्तमहितं॥ तमपृष्ठानहिमूरवं मार्गकानयित्वा पूनसाव
यत्॥ ततश्च क्रमयं स्तोत्रं मन्त्रमकेषुकि मामपि॥ प्रतिरूप्यस मन्त्री तसेनं स्थापयन्नृपं॥ यान्त्ये दानमहत्मपृष्ठे पश्ये न्यकेसह॥ पश्चिमप
वमकानग्रमयनेस्ववलेसह॥ स्वयं सउदूनदाय नाथगुप्तवलेमह॥ स्थित्वा दृष्ट्वास्ससीमनउच्चैनवमलाभत॥ यद्य स्मकमहत्ना तं धातय
तुं प्रसह्य॥ कदाचिहिवान्याजा हवक्त्रनं नृपात्मजः॥ रूपिकेना दिर्शश्लासस्सलेममथा स्ववत्॥ रूपितिनिश्चित्य पूर्वीमिनतमपृष्ठे नहिम्र
स्वायया॥ ततस्मतं गजानृपं मस्तके ताडितं निपूं॥ सा जादिवसमालोक्य नृपिकाहन्तुमुद्यतः॥ जयाते नं निपूं हत्वा नास्त्यामि किंनिश्चित।
॥ सहसाहिं संपद्यस्य तत्पश्चिमूरवउद्यथौ॥ कदाचिद्दानाग्निह पूर्त्तयांपानिरवायाम्ऋपाक्रमम्॥ यदि तान्यसेनमायन्न ससूसीपाठवव्यत्॥ क ३०
ज्ञांपतिते दृष्ट्वा भस्वान्व मनश्रमाकं॥ सासनापूर्गदसैन्यः कृताजांजलि कामं दात्वसमुत्कानि॥ तस्मीनन त्रासोजय श्रीसमलंकृतः॥ नाकानिष
इह कंप्राप्य प्राप्यनन्दमहात्मवे॥ ततः ससकलापृथ्वीस्वधर्म्मतहियानयत्॥ चक्रवर्त्ति महानाम्ना जम्बुद्वीपमवनाह्वेन॥ तदा तस्य
सूसीमस्य महत्नत्रावलाधिप॥ ह्दायूथाहि भाननकलप सहस्रपनियानक॥ तंसूसीमंस्वहकानिं दृष्ट्वा वमनक्षमानि॥ सेसमानमंच
सर्वविघ्न प्रवज्जितं समेक्ष्य॥ ततः सकक्रूटानामविहान्नसोमुमासुम॥ यतनस्य स्वर्हं नाहिजाः सवनगसमीपा वनत्॥ ततः गसर्ययतः
पादेनत्वा सनन्विकांजलिः॥ प्रवचनासवनं धर्मं प्रार्थयदवमादनात्॥ हदकहवना धर्म्मगाख्यामस्मनगवया॥ तदसान्नृपयातसंयसम

सहसा भूत्वा निवार्य्यैवं व्यबोधयत्॥ अथ स्वामिन् महाराज न्महा तीऊ न्दानेव सहस्राक्ष्य॥ ऽभ्रमतस्तव काः सर्वतत्कुमस्थापनाय तां॥
एतत्कर्म्म महत्पापं नाद्य कर्त्तुं न युज्यते॥ हत्वा नहि नृपति हिर्ल्गो तद्ब्रकं नार्हसि त्वयं॥ इति विज्ञापितं तेन नायकेन मन्त्रिणा॥ श्रुत्वा
स नृपतिः क्रुद्ध कुपितश्चैवमालपत्॥ अरे दुष्ट ऽभ्रमसर्वं यदा हृत् प्रीति कल्पते॥ तेन मा न्हन्तु महामि तद्भुमा निषिध्यते॥ ऽभूप
क्रूरस नृपः कोपादसि प्रच्छ्रस्य सत्वरं॥ तेषां च अमात्यानां च अमात्यानां प्रवारितः॥ तेना स्त्रिस्वयमाक्रम्य चिक्षेदसहस्रातिना॥ तद्दृष्ट्वा
न्येऊना सर्व हयाविऊर्णहिकाभया॥ स्त्रंहिका ऽवसंत्रस्ता तस्कु सर्व विमाहिका॥ तत्पाप ऽकत्तनव ऽकसम्भयागतो॥ पृथ्वित स्त्रीलितश्चैवं
याद्य पथ सामन्तात॥ तदास रूपवी नाजास्वा ऽकः पूनसमान्वितः॥ पूनसर्व महाआन यान्निहुंसम्पाचनत्॥ ततो ध्याने नृपा ऽभकवृऊ पूषप्र
ऽभोहितं॥ अथयश्चसहकाकाहि यवितन्मसमन्ततः॥ तद्वृऊ पृथ्वितद्दृष्ट्वा स नृपा ऽभक आत्मना॥ वृऊ यं सहस्रा नामा प्रऽ मन्त्वनयदाद
नं॥ तत्रसहकाकाहिः कामक्रीता समानतन्॥ निद्रा लोगामूरवं होकुंमऽभतक्रूऊ मान्दिता॥ तदा ताः प्रमदा दृष्ट्वा तम ऽभकं हपृथ्विनं॥ रू
पतिसहना माया मितिप्रस्तुं नवाञ्छिन॥ तदस्याकं प्रभो गमता ऽः स्यर्भः कर्कमलवा॥ यदाई सह नामायं तथाद्वृऊपि कर्कभः॥ इति ताश्चि
तयोतासां वायता पर्य्जायत॥ कश्चिदपि च नद्वृऊ प्रस्तुं नेव समेक्षत॥ ततस्ताः प्रमदाः सर्वाः दृष्ट्वा तं पृथ्वितं तन्॥ वायात्पृष्ठ्याहि ऽभघार्द्व
तस्याविश्च दिशतता॥ तता निद्रावियुक्तः सो प्रतिबुद्धान्पश्यन्॥ ऽभाख्यापूथ्या वियुक्तं दृष्ट्वा पृष्ठ ऽनास्थ॥ केन सहनाम्नास्य श्रूऽभाकस

त्वातं नृपं भवमब्रुवन् ॥ कथं मतन्महाराज स्वकार्यं पृच्छति कृतः ॥ विपरीतं समादिष्टं मस्वामिना यतो नहि ॥ अपि त्वत महाराज गृम्भ विष्णु
पनांहि ॥ इति तैः पृष्ठितं एवं शालनीयासमादेशात् ॥ एवं विज्ञापितं सर्वं श्रुत्वा स नृपतिः पुनः ॥ तान्सर्वान्मन्त्रिसेनामात्यान्समागतो
व्रमादिशत् ॥ अनेन मन्त्रिसेनामात्या यूयं सर्वे कार्यादि ॥ मया निर्दिष्टमात्रं कर्त्तव्यं युष्माभिः क्रियतां तथा ॥ इति तेन हि निर्दिष्टं श्रुत्वा
मन्त्रिसेनाजनाः ॥ नेवरूपमिति ज्ञात्वा तत्कर्तुं न सहितं ॥ तथापि स नृपाल [illegible] नामात्या रूपानपि ॥ [illegible] यपृतान्
वमादिशत् ॥ अनेन मन्त्रि [illegible] यं भवस्वकार्यं ॥ यन्मयापि समादिष्टं कर्तुं नाहं [illegible] चित ॥ यदि भवत्कार्यं [illegible] तथा मया [illegible] ॥ सर्वा
नृप हतो [illegible] दयतं [illegible] ॥ एवं नृपाः समादिष्टं तेनामात्यामन्त्रिसेनाः ॥ [illegible] कर्तुं नालोहितं कथं वनात् ३८
ते मन्त्रिसेनामात्यास्तन् [illegible] नाः ॥ धैर्यं [illegible] विज्ञापयन्त तथा दरात् ॥ कथमेवं महाराज [illegible] पश्यहि
नृपाति [illegible] नाया [illegible] ॥ [illegible] महाराज [illegible] नाहं [illegible] चित ॥ [illegible] स्वकार्यं
नृपाणां [illegible] नेव महीति ॥ [illegible] सर्वे [illegible] विज्ञापिते तदा ॥ श्रुत्वा नृपाविता
[illegible] ॥ [illegible] मन्त्रिसेनामात्याः सर्वे यूयं विजानताः ॥ [illegible] विज्ञानार्थं वयं [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] सर्वान् [illegible] ॥ [illegible] नृपभवसम [illegible] ॥ आत्मवि

ङ्कां धृत्वा कार्य्यं समाचर ॥ यस्येव वधमुदितं तस्येव क्रियतां वधं ॥ इति तेः पृष्टैः प्राह स वसुगिरिकावदत ॥ सत्यमेव मकर्त्तुं यथा
दिष्टं तथा खलु ॥ तावद्देव नितिष्ठ यं यावल्लोपितवां हं ॥ न वा न इत्युक्त्वा समागत्य सर्वान् पुत्रानिरूप्य अपि सर्वथा ... आगत्य स च वसुगिरिकापु
त्रा ॥ गृहत्तौ पितरौ न त्याज्यार्थं यदवमादयातु ॥ अम्बतातावनुज्ञातौ मं यास्याम्यहं महीपतेः ॥ यथा यथा वध्याः पुत्रकाः हि तां स्वाहं कुर्म यतो ॥ इ
ति कृतादिनं श्रुत्वा तौ मातापितरौ वदतां ॥ त्वं पुत्र पापकर्म त्यवानायितुं कथं हिंसितुं ॥ मामा पुत्र धर्म पुत्रत्वं कथं पापस्य दातुमुत्सो ॥ चरितुमिच्छ
स यत्नयत्कथं चिरंतु भो ॥ मानुष्य जन्म प्राप्य कथं पापसमाचरः ॥ धर्ममेव प्रयत्नेन चरितव्यं सुतात्मज ॥ धर्मेण जायते स्वर्गं पापेन नर
कस्तु हि ॥ एवं मत्वा त्वया पुत्र मा कृथाः पापसाधनं ॥ चरितव्यं समाश्रित्य धर्मं एव सुतात्मज ॥ पुत्रस्याहार यमस्येव संवान्या पितरं इष्ट ना किं
पुनर्निहृ। नपापं नदवदनो त्वमात्मजः ॥ यदि हत्वां कुलं सौख्यं पवन गतिरूप्य तदा ॥ सर्वपापमस्य च कृत्वा पापमार्ग शुभं चर ॥ एवं निवार्य
तौ त्योपि तत्रस्मि सह तौ नृपा ॥ स्वकान्तं पापाहि विमुत्वा धियं ज्ञात्वा हृत्वा कुधी ॥ ततः सो गिरिकः क्रुद्धः कृत्या मायापि नाम्नितः ॥ उद्याम
तौ कृत्वा ज्वलनं तौ मातापितरौ वधिः ॥ ततः स सहस्ता तत्र गत्वा तत्र नृपान्तिकं ॥ एतत् कुकर्म सर्वं विज्ञप्य न्यवेदयत ॥ एवं तत्समाख्या
तं श्रुत्वा ते नृपाः ज्याः ॥ तौ ता सर्व मिथ्या दृष्ट्वा उग्रं तस्य विमुञ्चितां ॥ ततः स नृप नृपाः सर्वे दृष्ट्वैवं सर्वलाघवं निर्दयायं नृपतर्वध्यं कर्म विम
॥ ततोऽपि नृपाः स्व गुरुगिरीकं तस्मादयानुपायं सहसा नाहं पुनः सम्पापायतो ॥ तत्र नृपा नृपाः सर्वं नत्वा ते नृपं प्रदा ॥ तं च वसुगिरि

नरानपि॥ तथापृथ्व्यां स्थिसर्वांस्तिपृथ्व्यांस्ति सर्वांस्तिस्क्रिन्नानिवदतु एवं॥ इतितेननन्देशपतिपृच्छितेनजना॥ कालांतरेर्व्वपानाजाज्ञीति
नाहन्यवदयन्॥ इतिनिर्गदितं श्रुत्वाराजाराज्ञापितोधिनं॥ ताश्चन्नपूर्भिकासर्वांविड्निनापर्व्वसाहयन्॥ तद्दृष्ट्वातेजनेःसर्वेश्च एवापन
पतिकृधीः॥ चक्रुश्च कार्ष्यंराजाज्ञापितानाशाल्पचक्रत॥ तन्मक्रीनाधयुफःस्पस्तएवंपापसंनतं॥ तन्नृपंविनयंकृत्वाबाधयन्नेवमब्र
वीत्॥ हास्वामिन्नीदृशंकार्य्यंस्त्वयंकर्तुंनचार्हसि॥ जपितेपपूर्वावध्यचापटकास्त्वाव्यतांप्रह्वा॥ एतेदृष्ट्वर्पितंतनमञ्जिनासत्वनाधिपः॥ श्रु
त्वातेष्वांतिविज्ञायपूर्व्वांनेवमादिशत्॥ पूर्वपाप्याजनानेवभ्वान्हन्तुंस्त्वप्रतिनिर्दय॥ तमकंकृत्यन्विष्यमभापानयमकृतुं॥ इतिनाहा
समादिष्टं श्रुत्वातेपूर्वजोजनाः॥ तस्थेतिप्रणिगत्यतंहन्तुंसमुद्यचरन्॥ ततःपूर्वपाःसर्वेचिनन्तःपर्वकालिकं॥ कर्पटकंतद्वापंकृ ३८
नचगुदंदर्भिनं॥ तंपापकर्मसंयतंसर्वपापिविहिंसिंफ॥ दृष्ट्वातसपापेहत्यपुनःएवंवदापिनं॥ हापूर्वपाय दस्माकंश्रृणुतन्नप्रार्थितं
वचः॥ भक्ष्यानृपनवध्यान्हन्तुंस्वजनानपि॥ यदिभक्ष्यानितंकर्तुंप्रज्ञाकन्नपगपूर्व॥ दास्यतितेनृपकुर्यंप्रार्थितंडव्यमीप्सितं॥
॥ इतितैःपूर्वपैःप्रोक्तंसचगुप्तिपिकाविधः॥ भूतसम्भूपाहत्यगयांमवसुमालपत्॥ अहोदृष्टापूर्वपासर्वेमयातकृष्व्यातिखलु॥ यावत्प्रा
सिनसर्वान्कांनिहन्तुंहिभक्ष्यां॥ किंपुनर्नृपतेःसत्वान्वध्यान्हन्तुंनभक्ष्यां॥ यदिमिर्गनृपादयान्हन्तुमिच्छामिदुर्जनान्॥ इतिततेनादि
तेश्रुत्वासर्वेतेनृपतेर्जनाः॥ तंचगुप्तिपिकनामबाधयित्वैवमब्रुवन्॥ यद्येवंनृपतेःकार्य्यंकृत्वामान्यंत्वमिच्छसि॥ तिनागफवप्रणाना

लि ता नया गुडान तन्तु खष्पूवल नापिवक्षपिप्रिपन्ति हि ॥ य गताःपापिनां मांसखोत्तालं जिह्वां श्च कण्ठकं ॥ हृदयं मन्त्र गुप्तं च यंदग्धा धं प्रयान
न्ति च ॥ एवं हि हिंडव त्फ षां पापिनां नरके सदा ॥ दुःखा नि विविधान्य वं प्र ह न्ति समन्ततः ॥ तस्मात्धर्म मति कृत्वा च निमर्मं तु हसदा ॥ धर्मे हि
सतां ति या ति पापेन दुर्गतिं ध्रुवं ॥ तथान्य पापिनां दृष्ट्वा कान्सर्वा यम किं कनाः ॥ गृहीत्वाय: प्रदीप्तायां प्रतिष्ठाप्य तु विद्धं ते ॥ प्रतिष्ठमच
मूखवा नान्किर्वितं ताम्र नसंडवं ॥ तेषां वक्त्रं विलचे वं प्रक्षिपन्ति समन्ततः ॥ यत्र सांपापिनां मांस पालं जिह्वाभिर्ना धवं ॥ हृदय मन्त्र गु
ण मन्त्रा पिदग्ध धवः ॥ प्रयान्ति हि ॥ एवं हि हिंडव त्फषां पापिनां नरकसदा ॥ दुःखा नि विविधान्य वं प्रहवन्ति समन्ततः ॥ तस्मात्पुरुष मति
धृत्वा च नितम्भि वं सदा ॥ पूर्व धन स्त्रगतितं यान्ति पापेन दुर्गतिं ध्रुवं ॥ एवं मेपापिनां दृष्ट्वा कान्सर्वा नि यम किंकराः ॥ गृहीत्वाय: प्रदीप्ता
यां प्रतिष्ठाप्य तु विद्धं ते ॥ लोहस्तूत्रैः दीप्तेन पाति वक्षु समन्ततः ॥ कुठार प्रदीप्तेन तेषां दहन्ति समन्ततः ॥ दंडघात्मुद्गरखड्गानकु खानित
वन्ति समन्ततः ॥ एवं हि हिंडव त्फषां पापिनां नरक सदा ॥ दुःखा नि विविधा न्य वंप्र हवन्ति समन्ततः ॥ तस्मात्पुरुषमति स्थाप्य चानित्यमुत्क
सदा ॥ पूर्व धन स्त्रगतानि तं पापेन दुःख भाजनः ॥ एवं यपापिनां दृष्ट्वा कान्सर्वान्नु यम किंकराः ॥ गृहीत्वाय: प्रदीप्तायां प्रतिष्ठाप्य तु विद्धं
वे ॥ अयोमयं तु प्रदीप्तेन पाति वक्ष समन्ततः ॥ उन्मत्त तान मांस कृत्वा कुर्वन्ति च र्हि तानपि ॥ एवं हि हिंडव त्फषां पापिनां नरक सदा ॥ दुःखानि
विविधान्य वं प्रहवन्ति समन्ततः ॥ तस्माद्धर्मे मतिं स्थाप्य चानित्यं देहं सदा ॥ देहधनं च गतानित्यं पापुरुषं कृत्वा ॥ एवं यपापिनां दृष्ट्वा तान्
सर्वान् यम किंकराः ॥ गृहीत्वाय: प्रदीप्तायां प्रतिष्ठाप्य तु विद्धं ते पंचवन्धन माधाय स्थाप्ये यान्ति निवन्धनं ॥ उर्ध्व पादं स्थाप्य अपि पादयोश्च

कं तस्य वाक्यं श्रुत्वा समदर्शयन् ॥ तत्तस्य प्रकृष्टफलानं सर्वं सारभूतं विकृतं ॥ सर्वं स्वामिना नाहं पूर्ववन्न व्यवदयन् ॥ अयं प्रश्नो ... वापाहि
हिंसाकर्मस्थले वर्त ॥ पुत्र बहुगिरिनिका ॥ आ स्वेधाः कर्माणि यूयं ... ॥ इति तद्वचनमाकर्ण्य तं श्रुत्वा स नृप आदेशात् ॥ पूर्ववत् समूपागत ... प्रागाय
यनवमादिशत् ॥ आगत्य सोऽमहाबीनदास्य ... य ... कृयकाम यथा दिव्यं तथा ... निलयानं ॥ इति तो हा समादिष्टं स च बहु
गिरिनिकाम् ... महासफलं प्रापुरवन्यवदयन् ॥ यदि एवं महाराजन यथा याचितमस्य ॥ तथा ... तुतमात्मा वस
महीतले ॥ इति तन्नार्थितं श्रुत्वा स नृपः परिहर्षितः ॥ तं च बहुगिरिनिकं दृष्ट्वा पूर्ववत्समादिशत् ॥ हा पुनः ... कनिष्ठाय यथास्थितं ॥ किंवदं
वाक्यं सकृत् हि प्रकाश्यामि समाहितः ॥ इति राज्ञा समादिष्टः स च बहुगिरिनिकाम् ... लिकं नृपं नत्वा प्रार्थयदेव ... ॥ महाराज महीपाल
प्रार्थितं हि त्वया ... मनो नम्पकानयित्वा प्रदेहि ॥ इत्यान्य महाराज प्रार्थितं वृन्दीहि ... ॥ याचतः प्रविश्य ... निर्गमानहि ॥ प्रा
मवं वनदत्वा प्रसादं मे प्रदीयतां ॥ इति तन्नार्थितं श्रुत्वा स नृपः प्रतिभाषितः ॥ ... दीनस्य ... मात्र प्रशंसितं ॥ पुननन्पकूपथ वापि प्रार्थि
तां तथा तस्य वनं दत्वा स्थापयामास तत्पुरं ॥ ... श्रुत्वा स च बहुगिरिनिकामुदा ॥ यथा नाहा समादिष्टं तथा सदा समाचरन् ॥ कद
... गिरिनिकामुदा ॥ विहारं ... नामयतो ... भूपाचनत् ॥ ... विहानवालकायतिना पश्चिम ... या
... भवपापाद ... ॥ स त्वाय पापिनी ... स्वर्वान्यम किं करो ॥ ... प्रदीपकायां प्रतिष्ठाप्य ... प्रविश्य ...

४०

सिंहासनद्वा० ३२

निर्गछन्त्व ॥ यावद्द्वादशहि वर्षं त्वक्त्वान महादधौ ॥ ततः स्कल्पसमायातः सार्थवाहः सपूर्वकैः ॥ पृषित्वाद्याति तस्यापि सर्वसार्थस्य चागताः ॥
बालकं गान्धिर्यं तांच दृष्ट्वा सर्वदयान्विताः ॥ तस्य सार्थवहो मार्गे स्वदेशं प्रपुष्पन्कुमारकं ॥ ततः स एवकालको धीमान्तात्र्द्रुमाग्राक्रमाच्च मनं ॥ स्वपूर्वंसह
मासाद्य स्वगृहं समुपाविशत् ॥ ततु शाह प्रतिछित्वा सप्तवडः सुतासमयागतां ह्यित्पुत्रियपत्राप्य स्मृत्वा चैव व्याचिन्तयत् ॥ इहाहं देवविषयक्षिम
मा त्वितो यातितैः सह ॥ सर्वसंपत्सु नष्टा मां किं करिष्यामि सम्प्रति कस्याग्रे शमनं यास्ये ॥ कामानां रुदमान्वितः ॥ कात्रव शूहिहं कुर्यां काम्पग्युष्टा
नृपालयत ॥ तद्गृहं गमनं संस्तुत्य नरहंतां गमन संगताः ॥ एवमासं वनं द्दृष्ट्वा चन्यं ब्रह्मचारिकां ॥ जवसं मनसैक्यप्रसुतान सर्वदेहिनां ॥ तदेवं
स्पृचिनं सिक्तिलां किं सानं सर्ववान प्रपूर्वभवम ह्लानं संसारतत्र पनतम् ॥ यत्र शावा त्वरखं ह्लक्तालाकयान्ति सूरवावर्ति ॥ पूर्वं विनाप्त
मानृध्यम्सखं ह्लक्तापि किंसख ॥ इयंतपिग हविश्वापि किंचित्सानं नविद्यते ॥ धन्यास्त्रपूनृषाधीनाय स्पृक्ता विषयानि मिं ॥ त्रिनत्वभन
र्मं गत्वा चनानिवृक्षसम्वनं ॥ तदुदेहं स्वस्वं प्राप्ये यतिनां समूपाश्रयन ॥ एवमासमासं धर्तुं वृजयं वृक्षमसनं ॥ पूर्वं मनसा ध्यात्वासम
डः सम्प्रूडिताः ॥ मातु पादौ प्रणत्वैवं तदनुस्त्र मया चतां ॥ हे धर्मातः प्रसीदाग्र मां कृथा स्वं विषादितां ॥ पूर्वनत्वानि संप्राप्तुं यास्या मिति
नमामहनं ॥ तत्रगत्वाव्रतधर्तुं मर्हतां गन्तगतातिस्नत्वरुनं कृत्वा चनिष्य ब्रह्मचारिकां ॥ तन्स्पृश्यानत्वावनां उत्वा स्कभायाग्रत्रि
पूत ॥ विहाय दुर्गतिमार्गं निर्द्दृक्ष्मम वाप्नुया ॥ इति मातः प्रनिश्चाय मदनुग्रह्याग्र देहिमा ॥ तत्स्पृश्य विहायागनत्वं चापि समन्तिवृजः ॥

मध्ये हृदि ॥ अयस्मं कीलकं तप्तं क्षिपन्ति हि ॥ एवं हिंसादिकुर्वाणाः पापिनो नरके सदा ॥ दुःखानि दुःसहान्येवं प्रसहन्ति समन्ततः ॥ तस्मात्सु
ध्यानमार्गं कृत्वा च जिनधर्मं शुभं सदा ॥ पुण्येन सौख्यानि यान्ति पापेन नरकं सदा ॥ एवं हिंसादिकुर्वाणास्तीव्रदुःखं प्रयान्ति ॥ पापकानि च विधानि
दुःखानि भुंजते सदा भृशं ॥ एवं चान्यलोकानामपि दुःखानि विविधान्यपि ॥ भुंजन्ते नरकगता पापिनो दुष्टमानसाः ॥ एवं हिंसादिकुर्वाणा मानु
ष्यं प्राप्य दुर्लभं ॥ जिनधर्मं न कृत्वान्ये सकलं शाश्वतं सुखं तिष्ठन्तेषु भवन्ति यान्ति सर्वदा ॥ ते सर्वे दुर्गतिं हित्वा संप्रयान्ति सुखावलिं
॥ श्रुत्वैवं पाठकं ज्ञानहिंसां बालस्त्रिया ॥ श्रुत्वैव दुःसहं तं सच्च शुभानि कार्याणि ॥ ततः पुण्यागारं गृहं स्वं संप्रतिष्ठितः ॥ यथादिष्टं न
कर्तुं शक्नोति ॥ तस्मिन्नेव समये ग्रामे अवन्तीग्रामे महावणिक ॥ सार्थवाहः सहार्थैः स वणिक् पंचशतैः सह ॥ स्वस्थानं विधि ४१
कृत्वा गृहीत्वा पुण्यसंबलं ॥ जनस्थानं लोकनगरं प्रस्थितः सप्रमादितः ॥ ततः पुनर्गतो निर्गत्य ग्रामान् वनस्थलीः ॥ क्रमाद्देशान्तरं प्राप
द्धर्मशीलमार्गे ॥ मार्गे तत्र वनं महत् ॥ दृष्ट्वा स वणिक् तत्र लोकं समूहं ॥ तस्य वणिजः सार्थे सूर्पाम सूतं ८
॥ दृष्ट्वा पिपासार्तान् सर्वान् कर्मादिकं बभाषे ॥ ततः सार्थपतिः सर्वान् सार्थगतानपि ॥ उवाच नाम प्रतिक्रियतामिति ॥ तथा
सार्थजनाः सर्वे सार्थसांघिकाः ॥ समीपस्थं संगतं कृत्वा तस्यैव पुरतो वदन् ॥ हे सार्थपते यस्मात्तत्र उपायं प्रजायते ॥ पश्चात् वनं नामास्य
समुद्र ... ॥ ततः स पुण्यवान् सार्थवाहः ... ॥ ... पंकजं ॥ ततः स वणिजां ... विकल्पतां

कस्य विश्वासं मयीनरहनु वा पथा ॥ सर्वथा मे पितृणां मनश्चं पूरनः सदा ॥ अद्य श्वश्च वा मनिष्यामि मृत्यु कस्य वश्चल ॥ तदाहं किं करिष्यामि
यथा मे स्याद्धृदयं स्वरूनः ॥ मानुष्यं पुण्यतः प्राप्य नचिनोमि हितं स्वयं ॥ अर्थतस्य हितं सर्वं दुःख्यादि साधनं ॥ पुण्यन्तु श्रमं कायं तु श्रमं कायात् रवं
लब्धीः ॥ सुधीः सद्धर्ममासाद्य बोधिचर्या व्रतं चरेत् ॥ तद्व्रत पुण्येन बोधिसत्त्वो भवेत् त्वहं ॥ ततः शीघ्रमहं भक्त्वा तस्याधिपदमाप्नुयात्
॥ ततश्चार्हन्त्विमं आत्मा परिशुद्धं ग्रिम गुणाः ॥ संसारे चारनिर्मुक्तो निर्वृतिं सम्भवाप्नुयात् ॥ इत्यहं मातरं हं मातस्त्रिकाम इवं श्रमणस्य नाग्रव श्रा
सम्बन्धं कृत्वा चरितुं व्रतमत्यानिकां ॥ तदत्र मातस्थं मातः सर्वथा मानिवारणं ॥ यदर्थं श्वैवं गमिष्यामि संप्राप्तुं निर्वृतिं शिवां ॥ तदस्ति यदि
तवांछाः मातः अनुकृत्य वाक्यं ॥ तदनुग्रहं लावन व्रतानुज्ञां प्रदेहि मे ॥ इति पुत्रादितं श्रुत्वा सा माता पाणिना चन्द्रकी विनमालिङ्गं तं पुत्र
मेवमब्रवीत् ॥ यद्येवं पुत्र सद्धर्मं चरितुमिच्छसि श्रद्धया ॥ तत भिक्षु शरणं गत्वा कृत्वा चर समाहितः ॥ य श्रमपदं तस्य न श्रमकात तथा नित्यं समा
हितः ॥ त्रिरत्न भजनं कृत्वा व्रतं चर रक्षतीत्व ॥ इति मात्रा प्रदत्तं अनुरूपं श्रुत्वा स पुत्र आदरात् ॥ मातुः पादे प्रणत्वाशु स्वगृहान्निर्ययौ मुदा ॥ स
मुदा सततां गत्वा विहारं समुच्चरता ॥ ततु नत्वाय तौ सर्वान् भिक्षु विनस्य निकयथो ॥ तत्र भिक्षुं विनेन नत्वा कृताञ्जलिपुटः स्थितः ॥ प्रव्रज्या सम्यक्
दत्वा साधिकं तं समग्रहीत् ॥ ततः स भिक्षुः सौम्यः स्वनकर्वी वनाहतः ॥ खिक्खिनी पात्र धृक् भिक्षुर्यतिः श्रमणक्रियावहः ॥ ततः स्वयागवि
हिकृत्य नाना ग्रामान् सम्प्रवहन् ॥ लोकस्यानुग्रहं कर्तुं हि सार्थसम्पादनम् ॥ एवं सत्त्वहितार्थेन दशदिशो भ्रमश्चरन् ॥ पाटलीपुत्रमासाद्य ।

ध.खो

इति पुत्रादितं जननि सा वि आदिता ॥ तं पुत्रं चिन मा सा कार्य कृत्येवम कार्य क ॥ हा पुत्र कथम भवत्वं गन्तुमिच्छसि सांप्रतं ॥ पितुः स्नेहा वि
पक्ति भ ... नप विश्वस्य तो ॥ पित्रा त्यहं परित्यक्ता पापीनी दुःखभागिनी ॥ त्वया पि यदि सु ... कथं जीवयन नन्दन ॥ तथा च नष्ट पुत्र जीवा
पि यदि ... समयि ॥ तावन्मामभेः सुतः कोपि पश्चा तकुयथेष्टितो ॥ वृद्धामां जननि त्यक्त्वा किं मन्य ... भावये ॥ मातुः स वाक्यं तं
मुक्त्वा किमन्य दुर्लभ माप्स्यसि ॥ माता हि सर्वतीर्थानां गंगाचमान्य ... ॥ तस्मान्मातृ जनं त्यक्त्वा किं ... पुण्यमाप्स्यसि ॥ इति भवचनं श्रु
त्वा यत्वक्षीवां सि सर्वथा ॥ तावन्म जननं ... समाचर ॥ मृतायां मयि पुत्र त्वं यदीच्छसि भिर्वाणतिं ॥ ... गत्वा व्रतं चर
समाहितः ॥ यदि कर्त्तापि पुत्रत्वं मिलम ... लभः ॥ तथा वृद्ध प्रसादन निर्हितं समाश्रुयाः ॥ इति मत्वा हि मवाक्यं श्रुत्वा पुष्पयदीक्ष ४२
सि ॥ ... चगृह वसन् ॥ यदि ... त्रिनलानि न ... ॥ क्रमाद्विधिं भिर्वाणप्राप्य निर्वृत्ति समवाप्स्यथाः ॥
इति प्राह्य समादिष्टं श्रुत्वा समाहितः ॥ मातृ पूर्व वचनं धृत्वा मामा गः च्छ विगृह वसः ॥ इति मात्रा दितं श्रुत्वा स ... विषादितः ॥ सा
ञ्जलि ... मातृ नत्वा चैवम ... ॥ सत्यं मातस्त्वया ख्यातं तथापि भव वचः श्रुणु ॥ यत्र तं धर्तुमिच्छामि तदर्थमहि ... ॥ मा
नुष्य ... जन्म न त्रापि दुर्लभं ... ॥ ... किं ... साधनं ॥ ... मया प्राप्य संसारतारण ... ॥ तस्मात्
... साधयिष्यामि तात्पुत्रं ... विना ... किं सायं ... ॥ तस्मात् ... समिच्छामि यतः सौख्यं ... सदा ॥ ... वित

२४

याच्यमानेन भूभाच कथंचन ॥ ततः स यतिराय कुंजीविक्रं तमयाचत ॥ तथा स प्रार्थ्यमानापि तं यतिं नाप्यमुञ्चत ॥ ततः स सप्तनागं कुंजी
विक्रं समयाचत ॥ वहुशः प्रार्थितस्तेन तत्पनिस्त्रि च कारणः ॥ ततः स यतिना स्त्रीकयसप्तनाग कुंजीविक ॥ विघातं मत्पूर्वं कालं ध्यात्वा चेवम
तयत् ॥ हा मद्देवा विघातस्य कुंजीविक्रमत्रवन्धनं ॥ तदत्र किं करिष्यामि कालेन प्रतिनाम्नयं ॥ सर्वथाहं विनष्टोऽस्मि यत्पापं मनि ॥ ध्याता ॥
किं मया प्रक्षालितं पापं यनेव नानन केन स्पृयं ॥ अहो हि कर्मविपाका न्वव क्षां प्राप्य वालकः ॥ यदि श्रीपिपताराघातितो मनर्घवृज ॥ किमत्र मन
संयायां कामां नकुं द्यापकन ॥ सर्वथात्र नृपोऽहं च कुशलं वंशं लभ्यतः ॥ नमो बुद्धाय धर्माय संघाय च नमो नमः ॥ त्राहि मं पन्नावाम्बुस
र्वहास्ति दयानिधिः ॥ एवं स्मृत्वा त्रिरत्नानि संवृत्तेभ्रनसेगतः ॥ ध्यात्वास्थित नृपस्तत्र तत्क्षो स यतिर्या त्वविता ॥ तदा कपूर्विका नाहु कुमा
रःसहानमन ॥ तत् दृष्ट्वा नृपतिः कोपाक्रान्तहृदो यवेभयत ॥ तत्रतो सहस्रागृह्य स च षड् गिविका जनं ॥ लोहं योऽपि प्रतिष्ठाप्य मूर्छितः सम
भृत्यं यतः ॥ तेहृ ह्यासमूहस उद्विग्नपतिमाहितः ॥ एवं वृद्धं समनं कृत्वा ततेवं समवाचत ॥ अहो दयाकरं भक्ता हृम्यगाहमहामुनिः
एनविलुपमं नृपमसाग्रमनवहितं ॥ क्षमतवदनका ॥ वीत्वा गात्रे खलु कासागता ॥ प्रभुगतनर्घ्या हि संक्षायनमंकोयत्र वालिशः ॥ ६ दमा
लाम्बनं प्राप्य चात्र कौवसतामया ॥ यथा श्रियुक्तानिष्यामि पानमयुरवादपेक्षः ॥ त नतान जनि क्रोत्वा यद्धतां वृद्धश्रसनं ॥ सर्वसंयाज
नं छित्वा प्राप्य महं तमुत्स्नं ॥ ततो नात्र ऊर्ध्व भ्रातस्य चगुगिपिकाधवा ॥ तं यतिसहसापल्पूप नयव मवाचत ॥ यश्चा यनिगतानाज्ञिना दिव्य
प्रि

हिरण्यार्थं समुपाविशत्॥ सततमुद्रस्फमालोक्य नमस्सीयं गृहे चिन्तयेत्॥ प्रविश्यालयं कनकपुञ्जिलयापमहीघ्नं॥ ततस्सुप्रतिरूपं दृष्ट्वा विलोकयन्
समन्ततः॥ कथं निर्गन्तु कामस्तद्वहि द्वारमुखं वचयत्॥ तं दृष्ट्वा निर्गतं ध्यानं स चण्डुगिरिकोऽवलोक्य॥ सहसोत्थाय गृहि स्वेव महाधनः॥
अन्यहिरण्यान्निर्याया कालेनात्र एव वसितः॥ इह हतनिधनस्त्वाप्यसकामा भोक्तुं नाविशत॥ इत्थं तेनोदितं दृष्ट्वा स समृद्धाविभाषितः॥ किमेवं व
ध्याहरसमूर्च्छितामिति चाब्रवीत्॥ इति तेनोदितं चापि स चण्डुगिरिः क्रुधा॥ नात्र यत् सहसा कृष्य वानकं तं न्यवेशयत्॥ ततस्तं बन्धितां मत्वा
स तस्मृद्धो विषादितः॥ किमेवं निधनं यायामिति त्रस्तो न्यवेदयत्॥ एवं तेनोदितं दृष्ट्वा स चण्डुगिरिकः पुनः॥ किं त्वादिघियतो हि रूपं वदस्वति ४३
मब्रवीत्॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा स समृद्धो विपन्नधीः॥ तं चण्डुगिरिकं क्रूरं दृष्ट्वैवं पुनराब्रवीत्॥ नश्यसीह विनाशं हि अत्र वासि सर्वमः स्व
लु॥ मा कुरु धर्म्मान्तनायकं अत्र वासि हे मालिनः॥ मानुष्यं दुर्लभं प्राप्य प्रव्रज्यां च भिवादयाम्॥ अत्र कार्ष्यं हि च मत्स्यानं पुनस्त्वं कर्मि दर्श
ति॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा स चण्डगिरिकः क्रुधा॥ तं समृद्धं यतिं दृष्ट्वा पुनरेवं व्यबोधयत्॥ अरे हिरण्यं न त्यक्त्वा भवनमेवं दास्यति हि॥ यावत् स्मृ
प्रविश्यास्मिन्निर्यातनिष्क्रमदिनि॥ एवं नाश्रावितं दत्त्वा कापि तत्र गृहे स्थितः॥ तत्तत्र निधनं प्राप्तं देवनत्वं प्रवेशितः॥ तस्मात्त्वं ह्यवधीतात्र किं
नु दिनानि हि स्थितः॥ सर्वत्रापि विघ्नतो नैव पापं कृतं देवयोगतः॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा समृद्धोऽनुदन्मनः॥ विनयं निष्क्रमं यावज्जीवितं च मया वक्ता
इति तेनार्थितं चापि स चण्डगिरिकः क्रुधा॥ न दिला प्रार्थ्यमानापि तं यतिं नमस्कृत्य॥ ततः सयतिनामा मासं जीवितं मया वचनात्॥ कथम

सर्वं तद्वक्तुमाययुः ॥ ते सर्वे ते सभा लोका विस्मयी कृतमानसाः ॥ अहो चित्रमिति प्रोक्ता कृताञ्जलयो निश्चलाः ॥ ततोऽसौ हर्षसभालोकान् सर्वान् नृप
पालिका नृपविनतं नृपार्तिं सर्वां जनतां च सभे स्थितां ॥ तत्र स्थाई सभाधायमे लोकाः कृतसंस्थिताः ॥ सलिलाई भमीम खमत्य पापाशु हर्षवान् ॥ त
त्रैव मे हासितं हृष्ट सम्मुडायमिति धीः ॥ विचित्र प्रज्ञाति शुर्या ति दर्शनं तुं समान कृता ॥ अत्रैनगात्रे सवर्णवर्णं यम ऽर्जन्तकाल हृता भमनं चा वर्धन
कालक्षेत्र नृपाऊ ख़सदीकोषधिप्रश्र व हाव खेल ॥ तम्रजतं मार्णि निनी अतराजा कृता अंजलिविस्मयसम्बुद्धवर्क्ष ॥ उर्धी जमानो नृप
वाच धीनं कौतु हला किं क्षिरि दर्शाविच हृः ॥ मनुष्यकुतस्यं तव सौम्य रूप मूढि प्रहाव सृ नना नमीत्पा ॥ तत्र निश्चयेन नाविहाव शामिकानाम
हाव कृच शुद्धहाव ॥ मत्वाप्रती रक्षा हि मद मर्थयथा प्रज्ञानाभितव प्रतावां ॥ हा वाच ते धर्मराज प्रतावां यथाव लं भिक्ष्य व दान्वनाम
॥ ततः सर्हितृनृपतः स्वहाबां विज्ञापयेवं समन्वितं लयहे ॥ अयं हि नाजामूनि नाऊ धर्मं प्रविश्य न लोकहितं च कुर्यात् ॥ एवं समत्वा स्वयु
भतूहावं मुहा वय लोकहिताथर्भवं ॥ नराधिपं तं पनिवा धनार्थं मवाच दवं स्मरी अमाख ॥ अहं महाकानृष्टिकास्य नाजतं प्रहिषास सर्वा
शववन्धनस्य ॥ वृक्षस्य पुत्रा वदतां व नस्य धर्म्मात्व यस्य सर्व हव स्वस कुः ॥ यदा कृनदा कः पूर्वपर्वहीन भमा निगतनापि भमंप्रहीनिः ॥ मकू
नसे स्वन महा हय त्वा निर्माक्तिताहं हवबन्धनाये ॥ अपि च त्वं महाराज भमलु व व्या हृतपूना ॥ मयि निर्वृत्तिमायातः पश्या हर्षसतामा ॥
नाम नपार स्त्रीपुत्रनाज्ञा कृम का नृपाधिप ॥ चतुर्णाग महीपाला चक्रवर्तिर्भविष्यति ॥ याम भमी न धर्तु च वैताति कां कवि ष्यति ॥ सर्वत

उदित भूना ॥ तस्य श्रीकारराज्यकालो जायते सर्वथा खलु ॥ इति तनादित चापि स सम्भूत प्रवाधित ॥ ३ ॥ ते चतुर्गिरिकं [illegible] न्यून नव महावत ॥
दीर्घायु मञ्जनी पापी न: ममगणि निर्गता भूना ॥ आदित्य उदितो [illegible] प ना [illegible] गुरुकालक ॥ इदं शनी नमा [illegible] ऊर्ध्व ध्वसि [illegible] पमं ॥ नाप्रभ ही
यतो किञ्च य [illegible] क्रियमाण नु ॥ इति तनादितो श्रुत्वा सत्य चतुर्गिरि कक्षी ॥ ततः [illegible] यति [illegible] पून नव महावत ॥ [illegible] न भू आमिलु
या यत्ता निकी [illegible] ॥ [illegible] मिकोमित वाक्य पून विस्तीर्य तां तथा ॥ इति तनादित [illegible] पूर्व उ विपत्र धी ॥ तत्र चतुर्गिरि [illegible] वाथयि
तुं तथा भवदत ॥ मम [illegible] हृदया [illegible] निर्गता माह भर्वती ॥ पंता वय [illegible] संक्रान्त्यां [illegible] ॥ उदितो [illegible] न सूर्य [illegible] मनाः [illegible] ४४
॥ प्रह्लाय [illegible] लोक [illegible] ॥ तनानु गृह [illegible] लाभ [illegible] ॥ इदं [illegible] नमा [illegible] क्रियमाण था ॥ इति त
नाहता दिव्यं स चतुर्गिरि कक्षी ॥ [illegible] यति [illegible] मानहत ॥ प्राप्य लाह कात्यां सप्रपञ्च [illegible] मानसः ॥ विप्र [illegible]
ताय [illegible] प्रक्रिय [illegible] पयो ॥ तत [illegible] कि तत [illegible] मूपाचरन ॥ तत्र पप्रा [illegible] नासीत्ने तम [illegible] मप श्वता ॥ त [illegible] चि
[illegible] विस्मया कृतः ॥ तं यति [illegible] नपर्श्व तत्काल [illegible] विकाशय ॥ ततः ससहसा [illegible] नृपतेः पूनतो [illegible] प्र [illegible] वस्त्र
[illegible] विस्मय [illegible] वदयत ॥ तत्कृत्वा सत्यां [illegible] विस्मया विनत उक्तिः ॥ तं [illegible] सह [illegible] तत्र सत्कृत्य समूपाचरन तु ॥ तत्र सम [illegible] नाज्ञा तं
[illegible] विस्मया विता ॥ [illegible] यति [illegible] तत्को विता [illegible] ॥ तत्कृत्वा [illegible] सा [illegible] नादय: ॥ ते नाज्ञान पदा [illegible] पि
४ [illegible] वजितो कालय [illegible] नाम पि [illegible] काली नेत सं [illegible] ॥ बहु [illegible] पि प्रपदे सर्व [illegible] कालय [illegible] ॥ ने वङ्का [illegible] लसा
[illegible] भीत लभवा ॥

पद्मासन निविष्टं लोकेश संस्तुयात् ॥ साक्षाद्विहितमर्हत्वं तन्नस्थाना नावबोधयिना ॥ कश्चिदपकृतं पुण्य संघ हाजना ॥ समाय
योन बाहिकृ दिव्य सौम्य जीवना ॥ अपूर्व नृपालिपानावनम्यिकं नृपः ॥ कं दृष्ट्वा दिव्य सौम्यं भ्रान्त्वा चैव मपृच्छत ॥ लोहृदन्तोपकृ
गस्कवदयक सोनकाहव ॥ तत्सतं भरवान्व कुम्मर्हति यत्सम्भव ॥ श्रुति लनयम्भिसाहिकृयति नालविता ॥ महाहि हृस्क
मालाधनृपमव महोषध ॥ नृपति देव लोकेहं पातिकागतनास्क लो ॥ उभिका वार्षिकं कालं नत्पूर्षेन धिवासित ॥ अतदाकर्ष
नाज्ञातनस्त्रवाधिकादनः ॥ तत्रगुयान्वि नावाप नृपस्थानाम नगोरवकृ ॥ तगुसन पतिसर्वान् संपान लवर्चयन कृमाकृ ॥ संतर्प्य
शाडान कृथानत्वा तक्षोहृका कुलिः पलनायमायाति ककषेना हृ दत्वा शुलाक्षिपं ॥ सर्व सत्व प्रबाधार्थ पुनर्नव नृपादिशत ॥ ध
र्म हिलिनि प्रत्ययिनी यदि लभेव हलि ॥ हालाधप तागाहृलगायदि लभेव वाही ॥ पर्यन्त चिन्तनन यादिक्षेव वृद्धि दानक्रियाप कनतं
यदि सर्वलक्ष्मी ॥ श्रुति मत्वा महाराज धर्म हिलिकिं प्रव दृय ॥ सास प्रार्थ वर्च हाघ प्राक्शुहं विनिक्रय ॥ मदान नकाल लघ
यस्वयस्वधनं ॥ स्वयं गुहृच निवात लोका भक्षपि प्रवानय ॥ एवं तसर्वदा नित्यं मिताकृत्र शुहं हवत ॥ क्रमा वाधिं च निक्षाप्य हुरवाव
नि प्रयास्यसि ॥ श्रुतिसाहं नय शा हिकृः सर्व संघ समन्वितः ॥ चर्व लाकशुहं कृलो स्वाविहानसमाययौ ॥ ततः स नृपति सर्व सामाक्षा
कृनपोषिका सद्धर्म निरन्तर नित्यं प्रतिनत्वा निसगाजन ॥ तदायस्मिन दिन तन नाहा लभा कन हृर्गुजा ॥ सद्धर्म पाजिका स्तूपा प्रतिष्ठि

त्वद्धितार्थं चकर्तुं कान्ती कृविष्यति ॥ त्वत्तु भीतिसहस्रं च धर्मं स्थाप्य हजिष्यति ॥ त्वं धर्मसभा कर्तुं लोकानां च भविष्यति ॥ स्वर्दं च न

त्र कामनं त्वता स्थापित गृहं ॥ यत्र प्राणिसहस्राणि नियान्ति दिवानिशं ॥ तदर्हसि महाराज त्वं राजाहि नृपाधिपः ॥ तदत्र सर्वसत्वानां

हयं दत्तु ग्राम्य तेहा ॥ तथा मनोरथं भद्रे पूरयितुमर्हसि ॥ स ऊर्णनाभिका भिपि प्राति ज्ञात्व प्रकाशयत ॥ पूर्णितनाहं कादिरुद्रं श्रुत्वेत्यपि

श्री नराधिपः ॥ सर्वं च सत्यं भानं स्मृत्वा प्रसमय प्रत्यार्थितः ॥ ततः स नृपतिर्हर्षात् कृताञ्जलिपुटः पुनः ॥ उपसृत्य जिनं तं प्रार्थयद् एवं पुनः

ता ॥ देव वल्लभ राजन्तु महर्षी संकृतमिदं वदनाय्य दर्शयामि ॥ भगवत् संमुपि नृपोमितः सर्व प्रागत्य वर्त्तमाय निवेदितं च धर्म ॥ कसामि

त्वेष भगवन् प्रसन्नो वाक्यस्य वदे सा दाक्ता ॥ तामहं यिष्यामि जिनं च वैष्ण्यं इत्य सांश भंख शुद्ध वनाक कक्षी ॥ तदर्हसि त्वं जिन नाथ पू ४७

त्र दत्त्वा वयं वाञ्छितुं मन्ताभे ॥ श्रुत्वा तद्वाक्यं जिन श्रुत्वेदमि श्रामिकर्तुं प्रति श्लाघितां श्रा ॥ तत्र भवान् तत्र गतार्थं माह्वादयतु समस्त

कल्यामि शास्त्र ॥ एवं श्रुत्वा जगद्गुरुः सर्वलोकं धर्मप्रकाशं प्रसन्नं कृतवं ॥ ना इति संप्रार्थिता भाद्रपदान्त समस्ता ॥ तथा कृत्वा ॥ एवं

समादिश्य महीपतिम् आयतः स्वाश्रममागत आहरन् ॥ तथा एवं संविनन्ते उद्दय सन्नृपतिर्भुवः ॥ सा ऊर्लिः सर्वः ॥

ते सह ॥ अथ स नृपनारा रखस ऊनं कृपति स्म नं ना ॥ निष्क्रमितुं कृत्वा गोहात्वाति संप्रसुर्व यथी ॥ एवं तेन नृपतिनाहं सहनाहि सम सखं गकं त

त्र ॥ जय लक्ष्यते सर्व ॥ तदिता निर्गमानेवम कस्यापि जनस्य हि ॥ श्रितिकादि

च गुणिकादृष्टा निविष्टे वमवाञ्चता ॥ देवलब्धवनाहृतनं कथं विलिमं प्रहा

ते श्रुत्वा स राजा प्रतीतिविस्मितः ॥ तं च गोशृङ्गिरिकं दृष्ट्वा वलोषवाहिशंकितः ॥ अयं किमु व्याघ्रकं ममापि निर्मितानहि ॥ मां चापि सज्जनं ताव कृ घा
तयितुं त्वमिच्छसि ॥ इति तेन महीन्द्रेण समादिष्टे पुनः पुनः ॥ स च गोशृङ्गिरिका प्येव तस्य राज्ञः पुरोऽब्रवीत् ॥ एवं मेव महाराज एव ज्ञ ध्वबो
स्म्यहं ॥ तद्दिनः सदनात्कश्चिद्विर्गन्तुं नेच्छाम्यहं ॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा स भूकान्त पतिः नृपः ॥ कं च गोशृङ्गिरिकं पश्चं पुनरेवमपृच्छत ॥ का
त्र कालं त्वमस्माकं प्रविष्टः पृथमं खलु ॥ इति पृष्टे न पत्नेश महीपतिस्तावदत् ॥ इति तेनोदितं श्रुत्वा स नृप पुनरपि ॥ अप्येवं यदि त्वा
मेवं घातयिष्यामि साम्प्रतं ॥ इति तं पापिनं दृष्ट्वा प्रत्याख्याय नृपाधिपः ॥ वीराण्हटान्नृपामन्त्र्य पुनरेवं समादिशत् ॥ रुहत एष महात्मनः प्र
दुःस्था निग्रहवानिवत् ॥ मां चापि तथा यूयमान सर्वान्हन्तुमिच्छति ॥ तदिमं पापिनं दृष्ट्वा चण्डालानां समर्पय ॥ यत्रैते प्रतिष्ठाप्यताम्य
ध्वं विकानलैः ॥ इति राज्ञा समादिष्टं तं दृष्ट्वा हसपकथा ॥ तं च गोशृङ्गिरिकं बध्वा चाण्डालानां समर्पयन् ॥ तत्कक्षश्च पत्रा सर्व पनिगृह्य निव
श्यवे ॥ वह्नेर्भस्मात्तयित्वाशु यत्रैत्राहं नृपानयन् ॥ तत्र यत्र गृहं श्रेष्ठं वज्रिनापूज्य सुतां च गोशृङ्गिरिकं दृश्यन्ताहेः पापः प्रसादेन ॥ तत्र श्रेष्ठं व
स्थनागारं जना हत्वा बहिर्न्यपातयन् ॥ तत्र सन्नर्पण सर्वसत्त्वपाप्य हृदयद्दृष्टो ॥ तत प्रभृत्यागतानामाज्ञा सद्प्रसादमन्दिरं स्थिताः ॥ सर्वांस्तान्मन्त्रिसामात्या
नृपामन्त्र्यैवमादिशत् ॥ शृणुध्वं मन्त्रिसामात्या यन्मया त्राहि वाच्छितं ॥ तं हवहिः समाधाय तथा कार्यमापादना ॥ यत्र पूर्वविपाकेन सर्ह
न्तयति ग्रहं ॥ कल्पान्तस्मिन्यमाय धर्मं मतिप्रजायते ॥ जानेनाहं तामपत्स्याय प्रयादिस्तं महं तथा ॥ कर्तुमिच्छाम्यहं सर्वं यूयं चापि नृपादत ॥

सुकस्यमतत्रुवतंस्यपृच्छे स्त्रजातनीलात्पलसन्निकाश॥ अलंकृतं स्म हति वकुमस्य सं पृष्टं च रुप्रतिमविलाति॥ ततसनाजा सचिवानमात्मुर्द्दं न
सं दर्श्य पृष्टं पुनर्नवमाह द

सर्वर्त्तिमाः॥ तस्मिन्नव दिननाम्ना द्विपप्रावतीसती॥ जरत्पतपानकं पूर्णं दिव्यवर्णं हि रसन्दनं॥ लुऊ अलंकृतं कान्तं दर्शनीयं मनापकं
प्रासादिकं गुलकानं दिव्यन्यतीति जाहितं॥ हसपुरागं तमा लोकनाह्णात्त पृथि काउना॥ मादिनासहत्तापपपुन अवन्यवदयतृ॥ इक्कव
ईख वाऊउयलपूत्रः प्रजायता॥ एवन्यूथविपाकेन पृथ्वपुप शुहालिकं॥ कृतिनिवदितं भुत्वा सनाजापुत्तिमादित॥ संप्रवार्य्य ऊनान
सर्वान् प्रीत त्रवमेहायता॥ धर्म्मस्य ऊायतपूत्रा आशामार्य विरूतयः॥ धर्म्मविवर्द्धना नाम्ना प्रासिद्धस्तु स्वयंभिशुः॥ ततांजाति तहक
लासर्वकपृथि काऊना॥ दर्शयितुं कुमानतं नाहं पुनउपानयतृ॥ छोलऊं कंस्थचितं नतन्त्रा मुर्द्ध यतां प्राक्ष प्रवादि कालानेप्रवनतस्य
प्रलताहितावचिनीऊमाना यहत्तवं माहयं॥ एवं हित्रीद्दकनयनानि केचिदूकत्यापि इक्कानि वदयमत॥ नाह्लाद पृष्ठलविवाद्धमात्पास ४८
वदितसा ऊलयस्कमाहा॥ इक्कु निनेवन्यपानताथं नेत्रान्यपि हृति॥ जाहितानि ऊप्पाक्ति अऊतम जेलं कुप्रवालपृथ्य प्रवर्षे
ऊलाक्षी कूमल नाम्नव सगिपूपकेन त्राणितस्यास्य समान्यपूत॥ श्रूत्वाति नाजाहि हितंत पातिना नीयतां स महसति प्राह॥ श्रूत्वातद
क्षात्रुजगाप्त्य यऊउपानयस्कलस हसाकूनालं॥ इक्कुसवाऊा नयनानि तस्य विवतकीर्त्ति इद ज्ञातिसर्व॥ ततस्वसालोकपूर्ना हितनकमप्रज
स्मवं दत्त्वनत्रा॥ कूमलकृत्यस्यतवात्मजस्य नाम प्रालिकं एवतुजितीआ॥ कदकसाकर्णविताहास्य प्राप्यानुमोदं पूर्वं दन्तसुतिताकदव
नाम प्रथितं चकाम तस्यात्मऊस्य स्वर्णनिकस्य॥ तती नृपाहूया सुकाहि थाऊितिः प्रतिपालितः सबालपापिपूजाऊ प्रहृष्टगात्रकृत्यस्यपृत्र॥

एवमग्नुत्तमादाय गर्त्तप्रतिमितिनिधायच ॥ त्वं चैतान्प्रतिष्ठाप्य अभ्यर्थयिष्यामि रूपकं तं ॥ कृत्वा दिशश्च नवकोऽस्यो तद्दिधातु सम्पूर्णमहत ॥
विहाय कूष्माण्डयना मयक्ष्मसा हि तदुपाश्रयका ॥ तत्र ततस्य यतः पादेन त्वा सन्नृपतिपूजा ॥ कृताञ्जलिः समाधाय पुनः एवं व्याजिक्षम ॥ एवमस्य
हृयमिनस्य श्मश्रुनाऽनिदर्शनः ॥ एवं वह्नि तु वैष्णवकर्त्तृ मिश्राभिर्वाहनं ॥ तस्मै वृषभं समाधाय तदन्ते हस्तं प्रदीयतां ॥ तथा दत्तं शिवाय
त्वा नित्यं विध्यामि शुभं पूजा ॥ इति तेन तीर्थे माहात्म्यं श्रुत्वा शर्हस्य शमयति ॥ एवं हि क्रियतां नाजन्निति नृपमादिशत ॥ ततः सर्हास
मादिश्य नत्वा सन्नृपतिं पूजा ॥ एवं वह्नितु पाद कुतनानाज गृहस्य वा ॥ तत्र तत्र गाव कर्तुं नृपश्च माण्यन्तश्च ततो लक्ष्मीतिष्ठापितामा लोकन
प्रासाद पालकमङ्गलीका ॥ तत्रागतं सम्प्रतिष्ठाप्य यः स्वरूपमकानयत ॥ विधिनालंकृत्य प्रतिष्ठाप्य सदा तज्जाहि समर्च्चयत ॥ एवं चान्यन्महत्तल ४८
पं द्वितीयं समकानयत ॥ तं चाप्यवं प्रतिष्ठाप्य तथा विधिसमर्च्चयत ॥ तथा तत्पापन्नां चैव्यात्का नयितुं स शल्वकः ॥ हरिकिमस्थश्च
स्थातुं प्रगृह्य शंखु दद्यो नृपः ॥ भक्तुं तज्जातुमादाय हरिकिमन्तोज नाम्नूदा ॥ शार्हस्थाप्य तथा चैव पूर्वं स्वानि नित्यं समर्च्चयत ॥ तथा ततृप
तिर्यावत्स्वस्थाप्य सत्सम ततः ॥ एवं वह्नितु मादाय नाम ग्रामं गतायथो ॥ तत्र चापि तथा चैवं प्रतिष्ठाप्यास्तं नं ततः ॥ कालं चित्तं
था तत्र गंगासीनं भूपाञ्चयतः ॥ तत्र तं नृपसापा नं दत्त्वा नानाः समर्चिता ॥ कृताञ्जलिपूर्वेन नत्वा प्रार्थनं च समादिना ॥ वयं चापित
था चैत्यान्कर्तुं भिक्षा महन्नृप ॥ तत्कालं धर्तु मनस्या सपिदत्त समर्हसि ॥ इति सं प्रार्थनां हस्ता न नागस्यं नना चिन्तं ॥ अत्र वाक्यं